

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec . . . . . " 2.—
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . . . " 2.—
 V opravi prejema: mesečno . . 1.70
Sobotni izdaja:
 za celo leto . . . . . " 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 8.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:
 Enostolpna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat . . . . . po 15 v
 za dvakrat . . . . . " 13 "
 za trikrat . . . . . " 10 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznanila, zabvale, osmrtnice itd.:
 enostolpna pettivrsta po 18 vin.
Poslano:
 enostolpna pettivrsta po 30 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenemir ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 pošne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Na Balkanu se začno mirovni dogovori.

Bulgarija odposlala mirovne delegate v Niš. — Vojne operacije se nadaljujejo do podpisa.

Turki že zavzeli Odrin?

SPORAZUM MED RUMUNIJO, SRBIJO IN GRČIJO.

Bukarešt, 19. julija. »Independance« poroča, da so se Rumunija, Srbija in Grška sporazumeli glede temeljnih mirovnih pogojev in nameravajo sklicati konferenco vseh vojskujočih se strank. Srbi in Grki predlagajo, naj zboruje konferenca na Sinajji.

Berolin, 20. julija. »Berliner Tageblatt« poroča iz Belgrada: Kakor izve naš dopisnik, so se kabneta v Belgradu, Atenah, Cetinju in Bukareštu sporazumeli, da se pogajajo o preliminar-nem miru z Bulgarijo naravnost in ne temeljem londonskega zapisnika. Vsak separaten mir je izključen.

Bukarešt, 20. julija. List »Dimine-Atzas« poroča, da namerava rumunska vlada odgovoriti na noto, ki jo ji je izročil bulgarski zunanji minister Genadiev, da Rumunija sama ne sklene miru.

Berolin, 19. julija. Nemška diplomacija izjavlja, da se Rumunija z Bulgarijo pač lahko pogaja, da pa bi bila samoprevara, če Bulgarija misli, da se bo lahko samo z Rumunijo pogodila. Rumunija se od Srbije in Grčije ne da ločiti. Rumunija bo ostala zmerna, toda bulgarsko hegemonijo na Balkanu treba enkrat za vselej onemogočiti.

London, 19. julija. »Daily Telegraph« (dr. Dillon) poroča iz Bukarešta: Med kabinetom v Bukareštu, Belgradu in Atenah se vrši živahna izmenjava misli. Zelo je verjetno, da se skliče mirovna konferenca vseh balkanskih držav na rumunskih tleh ali pa na kaki donavski ladji. Rumunija bo vztrajala na tem, da se določijo istodobno mirovni pogoji med vsemi vojskujočimi se strankami.

Bukarešt, 19. julija. Oficijozna »Rumania« piše: Od bulgar. čet storjena grozodejstva v Serezu in celi Makedoniji bi bila zadosten razlog za javno vest, da bi se Bulgarija razdrobila, toda mi tega nočemo. Hočemo le, da se doba odlašanja in laži neha.

BULGARIJA SE UDAJA IN JE POSLALA V NIŠ MIROVNE DELEGATE.

Belgrad, 20. julija. (Srbski tiskovni urad »Slovenec«.) Včeraj ob 7. uri se je javilo iz Pirota, da je srbsko vrhovno poveljstvo na prošnjo od bulgarske strani odposlalo v Obrenovac avtomobil, da pripelje bulgarske delegate za mirovne pregovore. O pol petih so došli v Piroto bulgarski delegati, in sicer: general Paprikov, Ivančević in bivši carigradski ataše Topalčikov z ruskim vojnim sofijskim atašejem Romanovskim in enim adjutantom z meje. Spremljal jih je srbski polkovnik Vojislav Živanović. Potem, ko so posetili generala Stepanovića, so se peljali z zasebnim vozom dalje v Niš, kamor so dospeli včeraj. Kakor hitro pridejo še delegati Srbije, Grčije in Rumunije, se bo vršil prvi sestanek. Ti pregovori ne tangirajo vojnih operacij, ki se bodo nadaljevale, dokler se ne podpisše preliminarni mir.

Bukarešt, 19. julija. Nova bulgarska vlada je včeraj potom italijanskega poslanika v Sofiji pri rumunski vladi intervenirala za sklep miru.

Bukarešt, 19. julija. Rumunska vlada je naznanila, da odpošlje v Niš svojega mirovnega delegata.

Kolin, 20. julija. »Köln. Zeitung« poroča iz Belgrada: Vsi dogodki na Balkanu silijo, da se mir kmalu sklene. Nalezljive bolezni, ki divjajo v bulgarski in srbski armadi, zahtevajo strašne žrtve. Če odpošlje bulgarska vlada hitro odposlanca k sestanku ministrskih predsednikov Rumunije, Srbije, Grške in Črnogore, da se naravnost pogajajo, se lahko že te dni mir sklene.

TURKI ODRIN ZAVZELI.

Carigrad, 19. julija. Predlog bulgarskega delegata Načevića, naj bi tvorila mejo med Bulgarijo in Turčijo reka Ergene, je Porta odklonila.

Carigrad, 19. julija. (Ob 9. zvečer.) Glavna moč turške armade stoji na

črti Midia-Enos. Glavni stan se nahaja v Corluu.

Pariz, 20. julija. »Agence Havas« poroča iz Sofije: Dve turški kavalerijski in ena pehotna divizija so došle v Kuleli Burgas. General Velšev, ki pove-ljuje bulgarski posadki v Odrinu se pripravlja, da trdnjavo brani.

Carigrad, 19. julija. (Ob pol 8. zvečer.) Armada zahteva, da se začne takoj proti Odrinu prodirati. Trije ministri pa sodijo, naj Porta vpoštevata nasvete veselih, osobito Anglije, ostali ministri pa zahtevajo, naj turška armada vkoraka v Odrin in naj se istočasno Bulgariji napove vojska.

Carigrad, 20. julija. (Ob 9. zvečer.) O sklepih sinočnjega ministrskega sveta niso izdali nobenega uradnega obvestila. Generalissimus Izet paša, ki se je ministrskega sveta udeležil, je zvečer odpotoval v Corlu. Govori se, da je ministrski svet sestavil cirkularno br-zojavko, ki obrazloži velesilam razloge, ki Turčijo silijo, da zopet svobodno nastopi.

Dunaj, 20. julija. Turška vlada je sklenila zasedati črto Marica—Odrin.

London, 20. julija. Turška vlada je poslala velesilam cirkularno noto, v kateri izjavja, da je Bulgarija zasedla kraje v Turčiji, katere si je prisvajala vsled napačne interpretacije london-skega sklepa glede črte Enos—Midia. Turčija pa stoji na stališču, da more tvoriti mejo le reka Marica. Turčija je hotela to vprašanje urediti diplomatski-nim putem, toda bulgarske grozovitosti v Trakiji in druga balkanska vojska silijo Porto, da mejo zasigura drugače.

London, 20. julija. »Daily Mail« poroča: Enver beg je na čelu turških čet vkorakal v Odrin. 2000 mož broječa posadka se je brez odpora vdala. — Dru-gi listi pa poročajo, da se je pred raz-oroženjem vršil kratek boj.

RUMUNI BLIZU SOFIJE.

Bukarešt, 19. julija. I. samostojna ojačena rumunska konjeniška divizija je včeraj pri Ferdinandovu med Lom-

palanko in Sofijo zadela na brigado one bulgarske divizije, ki krije umikanje armade generala Kutinčeva. Po kratkem boju so Rumuni bulgarsko briga-go ujeli. General se je udal, 12 kano-nov je zaplenjenih.

Sofija, 17. jul. (Zakasnelo.) »Agen-ce Télégraphique Bulgare« poroča: Ker Rumuni v vaseh okrožja Silistrija in v drugih okrajih, ki so jih zasedli, niso pustili vojaških oddelkov, vlada povsod anarhija.

London, 20. julija. »Daily Mail« po-roča: Rumunske čete so zasedle Orha-nice, 40 km severovzhodno od Sofije.

SRBSKE VOJNE OPERACIJE.

Belgrda, 20. julija. (Srbski brzozjav-ni urad.) Včeraj ni bilo važnih bojev. Pri Deščanici in Kladencu so bile nez-natne praske sprednjih straž. Na des-nem bregu Nišave pri Pirotu je poiz-kusil sovražnik okolu 1. ure zjutraj na-pasti naše čete ob meji, a napad se je energično odbil. Naše čete pri sv. Ni-kolaju ob srbsko - bulgarski meji so vdrele na bulgarsko ozemlje in so došle do Čiprena. Sovražnik se je umaknil proti Belogradčiku in Ferdinandovu. Na ukaz bulgarske vlade morajo zase-deno deželo vsi prebivalci do zadnjega moža zapustiti. Bulgari so zažgali ne-kaj starih hiš, ko so se umikali, da bi lahko Srbe obdolžili, da pustošijo de-želo. Bulgari so napadli naše čete pri Krivi Palanki in v smeri proti Carjevem selu. Pri Krivi Palanki je pričel sovražnik napadati okolu 3. zjutraj na koti 1142 in ob boku pri Zadilevacu. Napad se je hitro in energično odbil. Sovražnik se je umaknil proti Deve-bairu. V smeri proti zgornji Bregalnici in proti Carjevem Selu so naše čete z uspehom sovražnika napadle. Sovraž-nik je s celo divizijo poizkusil proti-napad v črti od meje do Cera v Bulga-riji. Naše čete so napad odločno odbile.

Belgrad, 20. julija. Po štiridnev-nem relativnem odmoru so Bulgari zadnja dva dneva brezuspešno poizkušali odbiti sistematično zavzemanje

LISTEK.

Uporniki.

Poljski spisal Artur Grušerki, poslove-nil dr. Leopold Lénard.
 (Dalje.)

Koleselj je odskakujoč ob jamah in luknjah prispel na glavno ulico, kjer so se ob eni in drugi strani raztezale lepše hiše in poslopja med zelenim drevjem in cvetnimi vrvti pod okni. Voznik se je ustavil pred eno iz-med lepših hiš, katero so zaslanjali od ulice v vrsti stoječih mekleni.

Pop je odložil platneni plašč, izročil ga vozniku in rekel:

»Zapelji k Šmulu! in pazi na kole-selj in konje.«

»Že prav!«
 Batjuška je skočil s koleslja in pō-gledal v vežo poslopja, kjer se je na hodniku, ki je vodil na pritičju proti uradom okrajnega glavarstva, stale majhne gruče kmetov. Ko so ti zagle-dali popa, so se takoj umaknili na stran in stopili k plotu.

Pop je opazil, da se kmetje nalašč ogibajo »batjuške«, samo da bi ga ne

bilo treba pozdraviti in da bi ne zadeli na njegovo dolgo, nagubano suknjo, pljunil je zaničljivo in ponosno predse ter z dvignjeno glavo šel proti uradom.

Na poklon pisarja, sedečega v majhni, nizki sobici, je komaj zmajal z glavo in se takoj obrnil k tajniku, ki je sedel v drugi sobi pri pisalniku, obloženem z raznimi papirji.

»Zdravo, Ivan Ivanovič.« je rekel prišlec.

Nagovorjeni je dvignil nad papirji povešeno glavo, pokazal veliki, rumen-kasti obraz, pogledal na prišleca z me-glenimi, izmučenimi očmi, okrog de-belih ustnic, obsenčenih s sivkastimi, konopljastimi brkami, je zamigljaj pri-jazen nasmeh in odvrnil je s hrupavim, izpitim glasom:

»Moj poklon, Mihael Vladislavov-ič... s čim zamorem služiti?... Pro-sim, izvoitite sestri.« to rekši, je pokazal na stol.

»Zahvalim, Ivan Ivanovič.« je po-kimal z glavo, »prišel sem v tujni za-devi. Ali je gospod okrajni glavar v uradu?«

Široki tajnikov obraz se je nugu-bančil v zaničljiv nasmeh, potegnil je po brkah z belo roko, na kateri se je zabliskal rubinov prstan in odvrnil:

»Ruski duhovniki nosijo dolge, ši-roke halje s širokimi rokavi.

»Glavar je bil včeraj na obedu; go-tovo se je dobro zabaval...«

»Ali smem vedeti kje?« vprašal je pop sedaje.

»V Nametih pri Revskem... to je slabšič! da kaj,« nasmehnil se je za-dovoljno, »pijače ne štedi, da se lahko kopaš v nji.«

Batjuška se je pomračil, ko je to slišal, kajti v Nametih je imel šest pra-voslavnih ovčic, izmed katerih sta pa od nekaj časa prihajali v cerkev samo še dve ter je sumničil, da dvor² daje potuhe upornim zedinjencem. Odredila se je preiskava, ki je vrgla na dvor senco suma, da izhaja od tam proti-državna agitacija. Popu torej ni uga-jal tajnikov dovtip o pijači ter je vprašal:

»Ali je šel glavar uradno?«

¹ »Slabšič« se imenuje vsak poljski plemenitaš srednje in nižje vrste. Naj-večji velikaš se pa imenuje »magnat« ali kratko »pan« (gospod).

² »Dvor« se imenuje plemenitaševa hiša na deželi. »Dvor« izgleda čisto, kot pri nas hiša boljšega gorenjskega kmeta. Često je ves, ali deloma lesen. Pred vhom ima verando, na katero se pride po eni ali več stopajcah, iz verande se stopi v vežo in iz veže na obe strani v sobe. Dvor je čisto pritič-čen, včasih enonadstropen.

»Im... kdo ve... morda pa tudi samo na zabavo.« odvrnil je tajnik, gladeč si nepokorne brke. »Kaj pa vi, batjuška,« govoril je dalje, »ali k sa-memu glavarju?«

»Da... morda bi poslali koga po glavarja?«

»To ni uradna stvar.« odvrnil je tajnik zaničljivo. »Moja dolžnost je sa-mo čakati.«

»Ako je pa zadeva nujna?«

»Bo že počakala.« se je nasmehnil, »stepka diši šele, če je vlečena.«

»Im... morda bi šel pa sarn k njemu.« rekel je pop obotavljaje se.

»Vam ne bo nič pomaglo, batjuška. Poglejte, da papirji od deželne vlade čakajo že dva dni... pa ni nobene ne-sreče radi tega,« nasmehnil se je suho.

Nekaj časa sta oba molčala, potem je tajnik prižgal cigareto, pogledal sko-zi okno in spregovoril z nekoliko trp-kim glasom:

»Vidite, batjuška, naš načelnik je velik gospod in sedi v senci na veran-di ter zajtrkuje.«

»Saj res,« pokimal je pop, ko se je približal k oknu. »hm... gotovo pride kmalu, ker čaka mnogo ljudi.«

»Ili,« nasmehal se je glasno, »zato je pa načelnik, da bi ljudje nanj čakali, uradniki pa težko delali za svoj vsak-danji kruh.« vzdihnil je in udaril s svojo veliko roko po papirju, da se je

pozicij srbske vojske. Srbi so potisnili Bulgare na 10 km izpred Bosiligrada in osvojevši Izvor porinili klin blizu 10 km naprej proti železnici Küstendil-Radomir-Sofija, obkrožujoči desno krilo bulgarske vojske pri Küstendilu. Bulgari zbirajo vedno večje mase v trovogelniku Küstendil — Dubnica — Radomir in pa pred Sofijo v smeri proti Pirotu. Armada generala Kutinčeva večinoma ojačuje brambo Sofije, slivniška vojska je pa v pretežnem delu razvita v črti Radomir — Küstendil. Ustvarivši tako dvojno fronto — zapadno in južno, so Bulgari minoli teden opetovano poizkušali prodreti srbsko črto nad Krivo Palanko v pravcu proti Kumanovu, a brezuspešno, tako da se sedaj, ogroženi po srbskem prodiranju od Bosiligrada, umikajo deloma celo z Zedilova iznad Krive Palanke. Bulgari so začasa koncentrirali toliko vojske, da bodo morda z obupnim odporom ponovno poizkušali prodreti srbsko črto. To bo pa tembolj riskantno, kolikor bolj je ogrožen hrbet desnega bulgarskega krila, za katerega bo pogubno, ako se mu odseka železnica in odstop pod Radomirjem. Levo küstendilsko krilo ojačujejo z novimi formacijami iz prispevajajočih ostankov Kovačeve makedonske armade, tirani v smeri Djumaja — Dubnica ob Strumi. Ako bi se to krilo po porazu na potu proti Radomirju event. umaknilo, — bi bilo s tem preprečeno umikanje v centru in desnem krilu in nastati bi morala zmešnjava. Položaj Bulgarov v trovogelniku Radomir — Küstendil — Dubnica tedaj ni posebno sijajen, temmanj, ker majhen prostor ne dopušča, da bi se naenkrat vrgla v boj armada 200.000 mož in na črti Radomir — Slivnica 100.000 mož. Ako se bodo Bulgari v resnici odločili poizkusiti zadnjo veliko bitko, potem se bodo Srbi z delom Grkov pomaknili naprej in v malo dneh bi utegnili namesto sedanjih pripravljanih bojev za pozicije doživeti odločilno küstendilsko bitko, v kateri bi sodelovalo nad 400.000 borcev. — Ker bi tudi relativna bulgarska zmaga na tem bojišču ne ustavila rumunskega prodiranja proti Sofiji in vpada Bulgarom za hrbet, — se vse čudi, čemu Bulgarom to nepotrebno prelivanje krvi. Saj je jasno, da se je med Rumunijo, Srbijo in Grčijo sklenila vojaška konvencija ad hoc in da se vojne operacije vrše sinkronistično. Bulgari bodo morali tedaj ali z vojsko braniti Sofijo pred Rumuni in revolucijo, ki je gotova, kakor hitro se Rumuni pokažejo pred prestolnico — ali pa prepustiti Sofijo revoluciji in rumunski okupaciji in se boriti le proti Srbom in Bulgarom — ako dotlej morda ne dožive že tudi katastrofe na küstendilski fronti.

Belgrad, 20. julija. (Srbski tiskovni urad »Slovenec«.) Na merodajnem mestu zatrjujejo, da zunanje vesti o veliki bitki pri Küstendilu, ki naj bi se že nekaj dni vršila, — niso resnične. Res je samo to, da prihaja večkrat do sporednih pozicijskih bojev in da Srbi odbijajo česte bulgarske napade pridobivajoč nov teren. Srbi brez nujne potrebe ne žele izzvati velike bitke in jo bodo bili le, ako Bulgari začno.

dvignil iz njega oblak prahu in zamigotal v solnčnih žarkih.

»Pojdem pa sam k njemu,« rekel je pop in prijel za klobuk na mizi.

»Vaša volja,« pokimal je tajnik z glavo in pričel čitati papirje.

Mihael Vladislavovič Solnik je prizdignil nekoliko svojo dolgo vijoličasto suktnjo, ki se imenuje rjasa, ter odkorakal čez dvorišče proti verandi in nagovoril načelnika, ki je pil čaj:

»Moj poklon, gospod glavar.«

Ta pa, dasiravno je popa že poprej opazil, se je naredil, kakor da bi bil presenečen:

A, ste vi, batjuška? ... kaj pa je?«

»Imam nujno zadevo,« obstal je pod verando.

»Ali je uradna?« vprašal je in naredil resen obraz.

»Da, gospod glavar.«

»Hm... take stvari obravnavam v dradu,« je odvrnil s suhim glasom, »pridem takoj,« pokimal je z glavo.

Pop se je poklonil in vrnil v urad, ponižan in razžaljen radi takega sprejema; ko je pa zapazil, da se mu kmetje zaničljivo posmejujejo, je postala njegova jeza na glavarja še večja. Kako naj kmetje in drugi ljudje spoštujejo pravoslavno duhovščino, ako vidijo, kako zaničljivo ravnaajo z njo celo uradne osebe...

Ko se je vrnil v pisarno, ga je pozdravil tajnik s širokim smehom:

»Batjuška, ali bi ne bilo bolje počakati pri meni?... v pisarni... skaditi cigareto?... kaj?«

Dunaj, 20. julija. »Sonn- und Montagszeitung« trdi, da se je vršila pri Küstendilu odločilna bitka med Srbi in Bulgari in so bili Bulgari odločilno poraženi.

Belgrad, 20. julija. (Srbski tiskovni urad »Slovenec«.) Včeraj so srbske čete napredovale od Zaječara do Kule na bulgarskem ozemlju in razbile Bulgare, potisnivši jih z velikimi izgubami v smeri proti Vidinu. Napredovanje Rumunov preko Ferdinandovca in njihovo približevanje srbskim četam iznad Pirota bo bulgarsko armado v vidinskem okrožju odsekalo od ostalih čet.

GRŠKE VOJNE OPERACIJE.

Sofija, 16. julija. (Oddano 16. julija ob 3. uri popoldne, došlo 20. julija ob pol 3. uri zjutraj.) »Agence Télégraphique Bulgare« poroča: Včeraj popoldne so Grki zažgali Banico, ki leži severno od Seresa.

MIR MED TURČIJO IN SRBIJO, OZ. GRČIJO.

Atene, 19. julija. Levidis in Dragumis potujeta v Carigrad, da se podpiše mir med Grčijo in Turčijo. S sedanjo vojsko njuno potovanje ni v zvezi.

Atene, 20. julija. Med Turčijo in Grčijo se je vpostavila diplomatska zveza.

Pariz, 20. julija. »Matin« poroča, da sta Srbija in Turčija sklenili novo pogodbo.

VELESILE.

Bukarešt, 19. julija. Avstro-ogrski poslanik v listu »Dimiucata« odločno dementuje vest, da je Avstro-Ogrska v Bukareštu intervenirala in da je cesar Franc Jožef kralju Karolu poslal lastnoročno pismo. — Oficijozni listi tudi dementujejo, da bi bila Avstro-Ogrska glede na prodiranje rumunske armade kaj intervenirala.

Bukarešt, 20. julija. Glede na dementi o intervenciji Avstro-Ogrske piše oficijozna »Politique«: Rumunija si lahko čestita k podpori rumunske akcije po sosednji monarhiji.

Bukarešt, 19. julija. »Adverul« poroča, da sta francoski in ruski poslanik pri rumunski vladi posredovala, naj ustavi prodiranje rumunske armade.

Pariz, 19. julija. Anglija je intervenciji velesil na Balkanu komurkoli v prilog zazdaj nasprotna in namerala le sledeče predlagati: 1. Mirovni pogoji se morajo predložiti odobrenju Evrope. 2. Bulgarija mora dobiti dohod k Egejskemu morju.

Berolin, 19. julija. Nemški diplomatski krogi izjavljajo, da velesile glede na Turčijo ne bodo intervenirale. Koraki, ki so se pri Porti z ozirom na prodiranje njene armade storili, niso imeli značaja intervencije.

Pariz, 19. julija. »Petit Parisien« poroča iz Petrograda, da se je Rusija odpovedala vlogi posredovalca med Srbijo in Bulgarsko. Rumunija je baje za dovoljeno vojaško akcijsko svobodo obljubila Rusiji, da vstopi po sklepu miru v balkansko zvezo.

»Gospod načelnik pride takoj,« je odvrnil ta s prisiljenim mirom ter je z vsjo silo tlačil v sebi jezo, ki mu je silila na dan.

»Šaj bi prišel tudi brez vašega truda, ker čakajo nanj papirji s pošte,« skomizgnil je z rameni.

Pop se je vsedel, a na njegovem izrazitem odločnem obrazu se je poznalo razburjenje. Tajnik je to opazil in rekel z glasom dobrodušne tolažbe:

»Vidite, batjuška, vi ste navajeni tam v Galiciji na nemški red,« se je nasmehnil, »pri nas je pa svoboda, urad je urad, človek pa človek; treba se je odpočiti, jesti, piti, odkod bi pa jemali moč za naše težko delo?«

»Vidim, vidim,« se je nasmehnil batjuška zaničljivo ter gledal pri tem skozi okno, kjer je bilo videti glavarja na verandi.

»Vi mi ne verjamete, a se zaklinjam pri Bogu,« udaril se je tajnik na prsi, »na Ruskem nimajo niti pojma, kako pasja služba je v tej prekleti Poljski...«

»Ivan Ivanovič,« rekel je pop užaljeno, »kaj pa klepetate?... o Poljski?... saj je vendar tukaj naša sveta Rusija, pravoslavno ljudstvo, rusko...«

»Ee,« nasmehal se je tajnik, »tako lahko govorite v cerkvi, pišete v časnikih, toda ne pravite tega nam.«

»Vere vam manjka, Ivan Ivanovič, žive vere... ako sami ne verujete, da je tukaj naša mati, sveta Rusija, kdo naj veruje?«

Rim, 19. julija. »Tribuna« poroča iz Peterburga, da smatrajo tam avstro-filski kabinet Radoslavov — Genadijev kot veliko napako, ki pa ruske politike napram nesrečnemu bulgarskemu narodu ne bo izpremenila.

Dunaj, 19. julija. Med Avstrijo in Rusijo se ni dosegel sporazum v pravem pomenu besede. Avstrija in Rusija se le strinjata v tem, da se Bulgarija ne sme ekscesivno oslabiliti. Rusija pa vzlic temu ne želi, da bi se Srbija preveč oškodovala.

Berolin, 19. julija. Nemška diplomacija ideji evropske balkanske konference ni naklonjena.

NEMOČIJA ZA SLOGO VELESIL IN PROTI VSAKI SEPARATNI AKCIJI.

Berolin, 19. julija. Oficijalna »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« piše: Stališče velesil je ostalo slejkoprej isto, da se hoče namreč vsaka izogibati posebne akcije in da hočejo vse varovati složnost, koje vrednost je sir Grey v seji spodnje zbornice dne 1. t. m. v imenu evropske vesti tako krepko povdarjal.

VPRAŠANJE MEJA.

Bukarešt, 19. julija. »Adeverul« poroča, da sta srbski in grški kabinet na željo rumunske vlade kot mejo nasproti Bulgariji določila črto, ki bi se začela pri Džumaji, sledila razvodju med Strumo in Vardarjem in končala v orfanskem zalivu.

AVTONOMNA MAKEDONIJA NEMOGOČA.

London, 17. julija. Sir Grey je v spodnji zbornici izjavil na vprašanje, bili ne bila umestna avtonomna Makedonija, sledeče: »Kolikor morem jaz presoditi, bi predlog, storiti iz Makedonije avtonomno državo, v sedanjem trenutku ne našel nobene opore in bi ne značil praktične rešitve.«

BULGARSKO MINISTRSTVO.

Sofija, 18. jul. (Zakasnelo.) »Agence Télégraphique Bulgare« poroča: Ministrstvo se je sestavilo kot koncentracijsko ministrstvo treh liberalnih strank in je tako-le sestavljeno: Radoslavov, ministrsko predsedstvo in notranje ministrstvo; Genadijev zunanje zadeve in začasno poljedelsko ministrstvo; Tončev finančno ministrstvo; Pešev pravosodje in začasno naučno ministrstvo; general Vazov vojno ministrstvo; Blakov trgovinsko ministrstvo; Dimčev javna dela; Morfov železniško ministrstvo.

ANARHIJA V SOFIJI.

Milan, 20. julija. V Sofiji vlada glasom semkaj dospelih vesti anarhija. Palača in ministrstva so strogo zastražena. Boje se atentaov.

RUSIJA SE PRIPRAVLJA.

Krakov, 19. julija. »Novini« poročajo: Vsi častniki kievskega vojaškega okraja so dobili dnevno povelje generala Ivanova, s kojim se pozivljajo, naj na podlagi objavljene mobilizacijske postave svoje čete pripravijo za bojno stanje.

»Da... zato pa imam oči, da vidim in ušesa, da slišim... toda načelnik gre,« in pričel je hitro urejevati papirje.

Prišel je načelnik, suh človek, srednje rasti v beli uniformi in, ne da bi dal z glave svojo uradno kapico, je zaklical z glasom vojaške komande:

»Ivan Ivanovič, ali je kaj nujnega?«

»Za podpisati je nekaj papirjev, vaše visokorodje,« je odvrnil tajnik z nizkim poklonom, držeč pole v rokah.

»Dobro... vi, batjuška, pridite pozneje.«

Tajnik je naglo odprl vrata v pisarno okrajnega glavarja in je šel za njim notri.

Batjuška je zaslišal šum raznih glasov v prvi sobi in ostro kletev pisarja. Vstal je in zagledal, da se ljudje prerivajo, kdo ho prvi. V tem trenutku so pa vsi stopili narazen in v pisarno je stopil lastnik sosednje vasice, gospod Šarecki, širokopleč blondin v kamizoli temne barve.

Ko je zvedel od pisarja, da je tajnik pri glavarju, se je vsedel v drugi sobi in se delal, kakor da ne vidi pravoslavnega popa.

Čez nekaj časa je prišel tajnik iz glavarjeve pisarne in pozdravil silno vljudno prišleca.

»Prihajam k gospodu glavarju, ali bi ne mogel z njim govoriti?«

(Dalje.)

DROBNE VESTI.

Belgrad, 20. julija. (Srbski tiskovni urad »Slovenec«.) Semkaj neprestano prispevajo novi inozemski zdravniki; včeraj jih je zopet prišlo 10. Naznanjenih je več italijanskih misij. Od sinoči se zopet vrše strokovni tečaj. Vsak dan odhaja iz bolnišnice veliko število okrevajočih lažjih ranjencev.

Belgrad, 20. julija. (Srbski tiskovni urad »Slovenec«.) V par dneh se s posebnim vlakom odpošljejo v Solun zadnji turški ujetniki, kjer jih bo prevzela turška komisija. Številni turški častniki so vložili prošnjo za uvrščenje v srbsko armado v sedanji vojni. Prošnje se bodo večinoma ugodno rešile. Ti turški častniki se kasneje uporabijo zlasti za izobrazbo turških vojaških novincev iz novih krajev.

Belgrad, 20. julija. (Srbski tiskovni urad »Slovenec«.) Umikajoči se s pirotske meje so Bulgari popustili velike količine kruha; očitvidno so se zanašali, da bodo Srbi plačili po kruhu in ga jedli. Toda Srbi so kruh preje preiskali in dognali, da je bil ostudno in zdravju škodljivo napravljen. Kruh so uničili. Ravno tako Bulgari pri umikanju tudi na lastnem bulgarskem ozemlju požigajo po vaseh vse stare in razpadajoče hiše — očitvidno z namenom, da potem zvale krivdo na Srbe, češ da so požigali. Vse bulgarsko prebivalstvo jemljejo Bulgari, ko se umikajo, seboj, tako da so vse vasi popolnoma zapuščene.

Belgrad, 20. julija. (Srbski tiskovni urad »Slovenec«.) Včeraj so prispeli semkaj še štirje pri Vlašinski zaplenjeni bulgarski topovi.

Belgrad, 19. julija. Iz Skoplja poročajo, da prihajajo dan na dan nova obvestila posameznih poveljstev o bulgarskih grozovitostih. Tako poroča poveljnik 4. bataljona I. polka, da se je na postojanki Kaska našlo sezgano truplo srbskega vojaka. Našli so se tudi kosi obleke in krvava obveza, iz česar sledi, da je bil vojak preje ranjen. Našlo se je več mrtvih trupel z izkopanimi očmi in z lica odrti kožo. Vsa trupla so večinoma gola. O enakih najdbah poroča poveljnik donavske konjeniške divizije. Vsi srbski ranjenci, ki jih je našla konjica, so bili izbiti s puškinimi kopiti ali pa prebodeni z bajonetmi. Isti poveljnik javlja, da so našli ranjenca, kateremu je bulgarski častnik zlomil roko nad komolcem, bulgarski vojaki so mu pa na povelje častnika s kamnom zdrobili prste na obeh rokah. Častnik je vojaka izpraševal o srbskih postojankah. Po mučenju je častnik na srbskega vojaka sprožil dva strela in ga nato pustil, misleč da je mrtev.

Deželnozborske volitve na Goriškem.

Pri včerajšnji ožji volitvi za splošni volilni razred med dr. Breceljem, kandidatom S. L. S. in liberalcem Kovačem je zmagal Kovač. Dr. Brecelj je dobil 8227, Kovač pa 8910 glasov. Liberalcem so pomagali starostrujarji in pa socialni demokratje. Starostrujarji so šli, kakor poročajo iz Gorice, kompaktno Kovača volit razen nekaj častnih izjem, pri katerih je zmagala razsodnost. Tudi socialni demokratje so volili Kovača, dajši so na zunaj proglasili abstinenco.

Rezultat ni še znan iz štirih manjših občin; vendar ne bo na končnem rezultatu nobene izpremembe. Govoriti o postopanju pri tej volitvi ni potrebno, ker govori izid sam več kot bi govorili — članki. Na laški strani je zmagala katoliška stranka z vsemi kandidati.

Zopet komisar na Hrvaškem!

»Neue Freie Presse« poroča, da je dne 19. t. m. zboroval ogrski ministrski svet, katerega so se razen honvednega ministra Hazaja vsi ministri udeležili. Razpravljali so pred vsem o ureditvi razmer na Hrvaškem. Rešili so zadnje formalnosti, da se grof Pejacevich imenuje za hrvaškega ministra in izdelali tozadevne spise, ki se predložijo cesarju. Ministrski svet je tudi sklenil, da Cuvajevo demisijo, ki jo je ta že dolgo tega vložil, sprejme, oziroma cesarju priporoča, naj jo sprejme.

»Neue Frei Presse« zagotavlja, da po njenih zanesljivih obvestilih nameravajo po Cuvajevo odpuščenje za Hrvaško zopet imenovati kraljevega komisarja, ki bo toliko časa vladal, dokler ne nastanejo normalne razmere na Hrvaškem. Ogrski ministrski svet je že tudi sklenil, kdo da postane Cuvajeve naslednik. Imenovati nameravajo osebo, ki se dozdaj ni še čisto nič udeležila hrvaškega strankarskega življenja, a ki je po svojih osebnih zmognostih in po svojem dosedanem uradnem poslovanju sposobna, da izvede naloge, ki zdi čakaio voditelja hrva-

ške uprave in ki jamči za to, da ostane na površju unionistična struja.

Izpremembo na Hrvaškem nameravajo hitro izvesti. Grof Teodor Pejacsevich, bodoči minister za Hrvaško, je že odpotoval v Iši, kjer ga vladar tork zaprišeže. Po zaprisegi zasliši cesar v avdienci Tiszo in Pejacsevicha, v kateri se najbrže tudi izvede odpust in imenovanje novega hrvaškega kraljevega komisarja. Ne dvomijo, da vladar odobri predloge ogrske vlade in predloge grofa Pejacsevicha, ker je ogrska vlada v tej zadevi cesarju večkrat poročala in ker sodi vladar tako, kakor ogrska vlada.

Ogrska vlada se še ne upa imenovati ustavnega bana na Hrvaškem, ker strankarske razmere na Hrvaškem niso še jasne. Govorilo se je, da naj bi, ko bo imenovan minister za Hrvaško, sedanji začasni voditelj hrvaške uprave ministrialni svetnik Unkelhäuser vodil pogajanja, da se položaj razvzolja in naj bi Unkelhäuserju sledil ban. Bodočemu banu naj bi se pred njegovim imenovanjem podelila gotova izredna poblastila, dokler se ne uvedejo normalne razmere. Zdi se, da so se odločili za drugo alternativo.

Iz Iša poroča »Néue Fr. Presse«, da je Tisza predlagal cesarju, naj se imenuje za kraljevega komisarja in za bana na Hrvaškem ministrialni tajnik ogrskega ministrskega predsedstva Iv. Skerlec in da je cesar ta predlog že odobril ter da bo Skerlec imenovan za kraljevega komisarja istočasno, ko se imenuje minister za Hrvaško.

Novi hrvaški minister grof Teodor Pejacsevich je znana oseba. Rojen je bil 24. septembra 1855 v Našičih. Studiral je v Budimpešti in v Bonnu, vstopil v ogrsko službo in nato prestopil v hrvaško. V osemdesetih letih je bil izvoljen v hrvaški sabor in je bil pristaš mažaronov. Ko je postal grof Khuen-Hedervary ogrski ministrijski predsednik, je bil imenovan Pejacsevich za hrvaškega bana. Odstopil je radi železniške pragmatike.

Hrvaško vprašanje torej še izdaleka ni rešeno. Mažari hočejo na Hrvaškem še dalje komisariti. Posledice bo pa morala čutiti monarhija.

ZELEZNIŠKA PRAGMATIKA. — V JESENI VOLITVE V SABOR.

Budimpešta, 20. julija. Grof Stefan Tisza je obljubil mažaronom, da bo ogrski parlament že v prihodnjem zasедanju revidiral železniško pragmatiko, ki je bila glavni povod hrvaške krize. Na ta način bo bodoča hrvaška vlada dobila podlago, na kateri ji bo mogoče pomiriti javno mnenje in ustvariti pogoje za normalne razmere. V jeseni bo imenovan novi ban, ki bo takoj razpisal saborske volitve. Tisza upa, da dobi mažaronsko večino.

RAUCH BODOČI BAN?

Budimpešta, 20. julija. Baron Pavel Rauch je prišel včeraj v Budimpešto in je konferiral z ministrijskim predsednikom grofom Tiszo. V poučnih krogih zatrjujejo, da bo Rauch v jeseni zopet imenovan za bana.

ŠTEVILO REKRUTOV SE ZOPET POVIŠA.

Z Dunaja se poroča, da namerava vojna uprava zahtevati, da naj se število rekrutov za skupno armado in za avstrijsko deželno brambo poviša za 35.000 do 40.000, za ogrsko deželno brambo pa za 6000 do 8000 mož. Vladi se še o tej zahtevi vojne uprave nista sporazumeli. Dosedanja tozadevna pogajanja niso bila obvezna. Povišanje se izvede v več letih. Vojna uprava predloži svojo zahtevo prihodnji skupni ministrijski konferenci. Če skupen ministrijski svet predlogu pritrdi, se predlog predloži jeseni delegacijam. Vojna uprava utemeljuje svojo zahtevo s povečanjem armade v Nemčiji in glede na uvedbo triletnih službene dobe v francoski armadi.

TRILETNA SLUŽBENA DOBA V FRANCOSKI ARMADI.

Francoska zbornica je v svoji seji dne 18. t. m. sklenila s 358 proti 204 glasovom, da se uvede v francoski armadi triletna službena doba. Nadalje se je sklenilo, da bodo letniki 1910, 1911 in 1912 služili le dve leti.

ZOPET NAPAD V LIZBONI.

Pariz, 20. julija. Semkaj dohajajo poročila, da se je ponovil napad radikalnih republikancev. Policija je bila obveščena in je izdala stroge odredbe. Tudi vojaštvo je bilo pripravljeno. Aretirali so nekoliko avtomobilistov, ki so se pripeljali od zunaj. V neki vojašnici so aretirali človeka, ki se je vtihotapil vanjo z bombo. Vsega skupaj je aretiranih več kakor sto oseb.

REDLOVA AFERA V ITALIJI.

Rim, 21. julija. V Cerviji je bil aretiran vpokojeni sekcijski načelnik vojnega ministrstva grof Friderik Morozzo della Rocca, ko je dolga leta prodajal Avstriji vojaške tajnosti. Našli so korespondenco, ki ga zelo obremenjuje. Posredovalka je bila neka dama, s katero je imel grof ljubavno razmerje. V afero je zapletenih še več oseb. — Rocca je bil star 70 let, zelo razkošno živel in imel veliko dolgov.

DEMONSTRACIJA PROTI SOCIALNIM DEMOKRATOM V AMERIKI.

V Seattleji so bili velikanski izgredi proti socialni demokraciji. Minuli četrtek so rdečkarji po nekem shodu tri vojake pretepli. To je pa prebivalstvo strašno razjarilo. Pod vodstvom mornarjev in podčastnikov je prebivalstvo uprizorilo velikansko demonstracijo proti socialnim demokratom. Zasramovali so rdečo zastavo in porušili socialnodemokratski zborovalni dom.

Primorske vesti.

p Dalmatinci pred celovškim sodiščem. Danes v ponedeljek se je pričela pred celovškim sodiščem obravnava proti dubrovskemu notarju markiju Luki Bona in učitelju Veljko Milič, koja dolži obtožnica, da sta pri demonstracijah, ki so se vršile povodom slovanskih zmag na Balkanu, s svojimi govori zagrešila veleizdajo. — Pravda proti splitskemu županu Katiliniću pa se bo vršila pozneje.

p Reški stražnik in ruski kurir. Iz avtentičnega vira se poroča: Pred nekaj dnevi se je bil pripeljal s Cetinja na Reko ruski diplomatski kurir, ki je imel nujen pot preko Dunaja v Carigrad. Možu se še ni nikoli pripetila na njegovem zaupnem potu nikaka ovira, a tokrat je čutil preveliko gorečnost obmejne policije na Reki. Ko je namreč stopil na reška tla, ga je takoj začel zasledovati stražnik, ki ga je na kolodvoru aretiral. Protestiranje ni pomagalo prav nič in z vsjo silo je kurir komaj preprečil, da stražnik ni preštudiral njegovih tajnih aktov. Šele v policijskem uradu je uradnik uvidel usodno zmoto gorečega stražnika. Kurir je bil prost, a je zamudil pravi vlak. Prišel pa je še pravi čas na Dunaj, da je javil dogodek ruskemu poslanstvu.

p Blamirana »Soča« in liberalna učiteljica. Pred par meseci je priobčila »Soča« vest, da je dobil g. Valentin Pirec, župnik v Cepovanu, 48 ur zapora, češ da je na nesramen način zapodil iz zakristije učiteljico Milko Mlekuz. Prezgodaj se je »Soča« vradostila. Dne 19. t. m. se je vršila pred okrožno sodnijo v Gorici vzklicna razprava, pri kateri je bil župnik popolnoma oproščen, ker se je z ozirom na izjavljeno vedenje gđčne učiteljice popolnoma v mejah zakona poslužil svoje disciplinarne oblasti v cerkvi. Gospodična učiteljica bo pa morala povrniti vse stroške. — Tako je, če se človek prehitro pobaha. Gđčno učiteljico je zastopal dr. K. Podgornik, g. župnika pa zagovarjal dr. K. Šabec (pisarna dr. Pavletiča).

p Ajdovska predilnica. Ministrstvo za notranje zadeve je v sporazumu z ministrom za trgovino odobrilo nove statute delniške družbe mehanske predilnice v Ajdovščini s sedežem v Trstu.

p Avtomobilski promet v Istri. V soboto je glasom odpovedi pogodbe ustavila Deimlerjeva družba iz Dunajskega Novega mesta promet z avtomobili na istrskih progah. Promet je prevzel erar v svojo režijo.

p Velika tatvina draguljev. Obmejna policija na Reki je prošli teden aretirala elegantno mlado žensko, ki je na sumu, da je ukradla grofici Adeli Apponyi zlatnine in draguljev za 25.000 kron.

Koroške novice.

k Ustanovni občni zbor »Svete vojske« se je vršil v soboto, 19. t. m. ob 8. uri zvečer pri Trabesingerju in je bil prav dobro obiskan. Zborovanje je otvoril dr. Rožič kot sklicatelj, pozdravil iskreno vse nove bojavnike za sveto narodno stvar, nakar je govoril župnik Ulbing o pomenu in namenu novega društva. Globoko zamisljen govor je pokazal veliko potrebo novega društva za Slovence na Koroškem in zborovalci so bili vsi navdušeni za novo društvo. Takoj je pristopilo 5 popolnih (I. stopnja) abstinentov in 40 zmernikov (II. stopnja). Sklenila se je enoglasno resolucija, ki pozivlja posvetno in duhovsko gosposko, da naj stremjenje in delovanje »Svete vojske« z vsem vplivom in močjo podpira. Shod je pismeno pozdravil župnik Kalan, dr. Müller in »Slov. Straža«.

k Na stavbeni in umetno-rokodelski šoli v Beljaku je bilo preteklo leto 653 obiskovalcev; od teh 533 Nemcev, 80 Slovencev in 30 Lahov.

k Državna obrtna šola v Celovcu. Preteklo šolsko leto je imel zavod 494 učenc.

cev. Med temi je bilo 419 Nemcev, 57 Slovencev in 15 Italijanov.

k Celovška gimnazija. Poučevalo je na zavodu 27 učnih moči, med katerimi sta dva Slovence. Gimnazija je razdeljena v humanistično in realno gimnazijo, ki je štela že pet razredov. Učencev je bilo koncem leta 529, 448 Nemcev, 78 Slovencev in 3 Lah. Število slovenskih dejakov je z ozirom na število slovenskega prebivalstva veliko premajhno. V realni gimnaziji ni bilo niti enega slovenskega dijaka. Slovenščina se je poučevala za Slovence obilgato v štirih oddelkih, po dva in dva razreda skupaj. V prvem slovenskem oddelku (prvi in drugi razred) je bilo 33, v drugem oddelku (tretjem in četrtem razredu) 20, v tretjem oddelku (petem in šestem razredu) 14, v četrtem oddelku (sedmem in osmem razredu) pa 15 učencev. V osmem razredu je bilo 9 Slovencev. Za Nemce se je poučevala Slovenščina v treh kurzijah kot prosti predmet. Tretji kurz je bil ustanovljen 1. novembra 1912. Prvi kurz je obiskovalo v prvem tečaju 32 učencev, v drugem tečaju 23, drugi kurz v prvem tečaju 21, v drugem pa 18 učencev, tretji kurz v prvem in drugem tečaju 5 učencev. Slovenski abiturienti so pisali pismeno maturitetno nalogo. Ministrstvo je v odloku z dne 17. januarja 1913, št. 41.716 ex 1912 odločilo, da imajo slovenski dijaki na Koroškem na vsak način delati pismeni zrelostni izpit iz slovenščine, ustnena ga pa le zadostaj, če je bila pismena naloga nezadostna. Prej so lahko volili, če so bili pismeni redi iz nemščine in slovenščine enaki, med nemščino ali slovenščino. Sedaj pa morajo iz nemščine delati pismeni in ustneni izpit kakor na Kranjskem. — Gimnazijsko podporno društvo ima 46.837 K 73 h premoženja. Razen tega še obstoji na gimnaziji fond za potovanja, ki je znašal koncem leta 2207 K 86 h. Osmošolci so namreč napravili potovanje v Solnograd—Passau—Linc—Celovec, sedmošolci pa v Donawitz. Osmošolci so dobili za potovanje 668 K 75 h podpore. Gimnaziji so priredili 1. junija pod pokroviteljstvom deželnega predsednika dobrodelno vrtno veselico, ki je dala 1882 K 56 h čistega dobička za potovalni fond.

k Matura na celovški gimnaziji. Izmed 35 abiturientov jih je napravilo 7 matura z odliko (izmed teh 3 Slovence: Božič, Jug, Uršič), 6 jih je bilo za pol leta reprobiranih, drugi so bili aprobirani.

k Koroški deželni šolski svet. Pod predsedstvom deželnega predsednika so bili v seji dne 4. t. m. imenovani oziroma prestavljeni: za nadučitelja v Grabstanju Emil Kenzian, učitelj v Celovcu; za šolskega vodjo v Glincah učitelj Gregor Burger v Škofičah ob Vrbskem jezeru; prestavljen je nadučitelj Hribernig iz Lipe nad Vrbo v Blačeh ob Zilji; Jernej Jedloutschnig iz Malega Št. Vida v Globasnico; Fortunat Marschnig iz Šmiklavža ob Dravi v Mali Št. Vid; Lorenz Scheiflinger iz Škofič v Šmiklavž; Florijan Velikogna iz Blač v Škofičeh; Fr. Grobelnig iz Glinj nad Vrbo, kjer postane nadučitelj. V pokoj je stopil šolski ravnatelj Jožef Rohrmeister v Grebinju in učiteljica Marija Mrak v Pliberku. — S temi imenovanji koroški Slovencev ne moremo in ne smemo biti zadovoljni, to so klofute, ki se nam delijo. Učitelja Jedloutschniga so »za kazeno« prestavili v slovensko Globasnico, kamor niso mogli spraviti učitelja Fleisa iz Kazaz. Te ga sistema mora biti konec.

Štajerske novice.

k Gosp. duh. svetovalec Martin Meško v Kapeli je nevarno oboel za pljučnico. Priporoča se v molitev!

— Promocija. Konrad Šmid, c. kr. fin. konc. prakt. pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Mariboru ter absolv. jur. Josip Šmid sta bila v soboto dne 19. julija 1913 promovirana na vseučilišču v Gradcu za doktorja prava.

Dnevne novice.

— Kranjske občine in deželni glavvar. Čestitko ob 50letnici in udanostno izjavo so poslale deželnemu glavvarju sledeče občine: Stražišče pri Kranju, Podgorje, Radovica, Trnovo na Krasu, Sv. Križ pri Kostanjevici, Ajdovec pri Žužemberku, Smarča pri Kamniku, Smednik; Zmencev pri Škofji Loki. Občini Radovica in Smednik sta ga izvolili obenem za častnega občana.

— Politični shod. Včeraj popoldne se je vršil v Rakitni zelo dobro obiskan shod, na katerem je govoril poslanec Gostinčar. Shod je odobral postopanje in delovanje S. L. S. Zborovalci so

izrekli željo, da se čimpreje potrebna cesta Rakitna-Borovnica zgradi.

+ Dva shoda v litjskem okraju. Včeraj je priredil dr. Zajec dva shoda v litjskem okraju. Zjutraj je bil shod v Izlakah, kjer je dr. Zajec poročal o delovanju S. L. S. Po poročilu dr. Zajca se je razvil živahen razgovor o krajevnih potrebah. Govorili so gg. nadučitelj Lužar, župnik Maier in Lovrač, načelnik kmetijskega društva. Debata je dokaz, kako globoko pojmujejo kmetje delo S. L. S. in kako se širi politična zavednost našega ljudstva. Dr. Zajec je vzel na znanje razne želje z zagotovilom, da se bo stranka brez dvoma ozirala na kraje, kjer se je došle še malo ali nič storilo. Shod je izrekel zahvalo in zaupanje dr. Zajcu za njegovo delovanje, izrekel tudi zaupanje čeli S. L. S., kakor zlasti voditelju stranke dr. Šusteršiču. Ob enajstih se je vršil drugi shod v Kolovratu. Tudi na tem shodu, ki je bil živahen in zanimanje zbranih mož veliko, je poročal dr. Zajec. Shod je izrekel soglasno zahvalo dr. Zajcu za uspešno delovanje in zaupanje stranki in njenemu načelniku.

— Izjava. »Slovenec« z dne 18. junija navaja članek »Primorskega lista« z dne 17. junija, v katerem beremo tudi te besede: »Morda bi ne bilo na robe, če bi rekli, da je je tudi nam ljubše, ako pride v deželni zbor kak pаметen liberalce kakor dr. Breclj. Ta mož res ne sme v zbornico.« K tem besedam je dostavil »Slovenec«: »Prosimo, to piše katoliški list, ki ima za urednika katoliškega duhovnika.« — Prijatelj se me opozorili, da bi te besede utegnile meriti name, ki sem bil svojčas urednik. Izjavljam, da jaz sedaj nisem urednik »Prim. lista.« — V Gorici, dne 19. junija 1913. Dr. A. Pavlica, prof. bogoslovja.

— Železničarski shod v Bohinjski Bistrici. Včeraj popoldne se je vršil prav dobro obiskan železničarski shod »Prometne zveze« v Bohinjski Bistrici. Na shodu so govorili gg. posl. Piber, urednik Ivan Gostinčar, Fr. Tertinek in Markelj. Shod je sklenil zahvalo in zaupanje poslancem S. L. S.

— Za ljudski sklad so darovali meseca junija še sledeči gospodje: poslanec Jaklič 50 K, posl. Gostinčar 30 K, dekan Arko in župnik Z. po 10 K in tarokisti v hotelu »Balkan« v Kranjski gori 5 K. — Prispevke sprejema Tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta 6.

— Promocija. Gosp. Viljem Krejčl bo dne 22. julija v dvorani c. kr. vseučilišča na Dunaju promoviran za doktorja prava.

— Učitelj Alojz Petsche na pripravljalnem razredu na kočevski gimnaziji je imenovan za pravega učitelja na učiteljski pripravnici v Ljubljani.

— Imenovanje. Nadinženir Jaromir Hanuš je imenovan za stavbnega svetnika in inženir Karol Pick za nadinženirja pri kranjski deželni vladi.

— Na zasebnem učiteljskem pri uršulinkah v Ljubljani so se vršili zrelostni izpiti pod predsedstvom c. kr. deželnega šolskega nadzornika dvornega svetnika Fr. Levca dne 10., 11., 12. in 14. julija. Izprašanih je bilo 39 gojenk, ki so vse z ugodnim uspehom dovršile matura, in sicer: 1. Z odliko s slovenskim in nemškim učnim jezikom: Karolina Krizaj iz Trsta, Franciška Leben iz Dvora pri Polhovem gradu, Ivana Lipovec s Koroške Bele, Ana Očakar iz Ljubljane, Marija Pečlin iz Rateč, Marija Vidmar iz Ljubljane. — 2. Z odliko s slovenskim učnim jezikom: Nežica Končila iz Mekinji, Franciška Meršnik iz Ljubljane, Marija Plevel iz Mekinji, Melanija Sever iz Mekinji, Julija Virant z Gomilskega na Štajerskem, Armela Vremšak iz Kamnika. — 3. Z odliko z nemškim učnim jezikom: Marija Erker iz Kočevja, Marija Freiburger iz Pulja, Berta Fucke iz Pulja, Jožefa Jaklitsch iz Kočevja, Erna Krauland iz Kočevja, Viktorija Medved iz Kočevja, Adela Stacul iz Ljubljane, Silvija Usatu z Dunaja. — 4. Zrelostno izpričevalo so prejele: Antonija Azman iz Kropce, Marija Brežnik iz Ljubljane, Ivana Dolensek iz Lanknic, Marija Fricelj iz Zlatorja pri Nazaretu na Štajerskem, Hermina Gradišnik od Sv. Lenaria pri Hrasniku na Štajerskem, Antonija Hribar iz Vevč, Marija Janša z Brezji, Ivana Justin iz Malih Lašč, Ana Kersnik z Brda pri Podpečih, Albina Levstik z Vrhnike, Kristina Ovsec z Viševka pri Starem trgu, Margareta Praschniker iz Kamnika, Marija Plhak s Tiharjev na Štajerskem, Marija Rott iz Krškega, Antonija Slovša iz Ljubljane, Cecilija Stelč iz Kamnika, Marija Tiegel s Krvave peči, Amalija Zajec iz Velikega gabra, Leopoldina Zagar iz Ljubljane.

— Vera in politika. Poslanec grof Lasocki, član poljske ljudske stranke, se je odpovedal svojemu mandatu za državni zbor. Resignacijo utemeljuje z nesoglasjem s politiko klubovega predsednika in strankinega voditelja posl.

Stapinskega, kateremu očita, da je povodom deželnozborskih volitev osnoval splošno agitacijo proti cerkvi in duhovščini in da je pod židovskim vplivom liberalcev in ateistov, kar pa Lasocki kot človek in kristjan ne more odobravati. Naposled očita Stapinske, da je v zvezi z izvestno izseljevalno družbo in da za protiuslugo tej družbi podpira izseljevanje iz Galicije v Kanado. To početje označuje Lasocki za sumljivo in Galiciji sumljivo. Grof Lasocki se je v državnem zboru z vso vno udeleževal znanih protidraginskih akcij in razprav o zakonu za omejitev epidemičnih bolezni. Njegovo delovanje je bilo konservativno in je imelo za smoter ohraniti in varovati kmetiški stan.

— **Nesreča.** V petek, 18. julija popoldne je na Grbinu pri Litiji na deželni cesti povozil z drvmi obložen voz 17 mesecev starega otroka tovarniškega delavca Kolmana. Pijan voznik je dremal na vozu, ko se je otrok kretal po cesti in prišel pod konje in voz. Kolesa so otroku glavo strla in je bil na mestu mrtev. Zanikrni voznik zasluži najstrožjo kazen!

— **Notarji in advokati.** Začetkom letošnjega leta je bilo v avstrijskih deželah 5708 advokatov, 264 več kakor prejšnje leto. Na Štajersko jih odpade 187, na Koroško 38, na Kranjsko 44. Dva, eden v Gorici in eden v Splitu, poslujeta že od l. 1862., torej že 51 let. Notarjev je bilo začetkom leta 1058. Na Spodnje Štajersko jih odpade 23, na Koroško 30, na Kranjsko 35. Trije najstarejši notarji uradujejo od l. 1851., 1859. in 1860.

— **Razpisan c. kr. poštni urad.** Mesto poštarja je razpisano pri c. kr. poštnem uradu v Borovnici (II/2). Prošnje je vložiti v teku treh tednov.

— **Hotel Tourist-Pension v Bohinjski Bistrici prodan.** Med dnevnimi novicami v Vašem listu »Slovenec« čitam dne 19. t. m. notico, ki se glasi: »Hotel Mencinger na Boh. Bistrici je včeraj, v petek, kupil na javni dražbi g. Rud. Kokalj iz Kranja za 11.300 K.« Ta notica je pomotna. Dne 18. t. mes. je bil na javni dražbi prodan — le »Hotel Tourist-Pension«, last g. Alfonza Mencingerja, sedaj urednika »Gostilničarskega Vestnika« v Ljubljani, — in ne »Hotel Mencinger«, ta stara, dobroznana in renomirana gostilna na prav dobrem glasu, katere lastnik sem jaz spodaj podpisani. — Spoštovanjem I v a n Mencinger.

— **Razpisana srednješolska mesta.** Od 20. junija do 18. julija so bili izdani sledeči razpisi: Ravnateljstvo mesto: Freiwaldau (r., 10. julija). Klasična filologija: Dunaj (Elizabet. g., L. G. d., 20. julija). Moderna filologija: Dunaj IX. (r., D. E., 31. julija). Historična skupina: Dunaj III. (L. B. A. H. d., 30. julija); Praga (Ln. B. A. H. D., 15. sept.). Prirodopisna skupina: Reka (mornarska akad., Ng. Ch., asistentsko mesto, 31. julija); Römerstadt (r., Ch. m. n., 15. avgusta). Matematična skupina: Dunaj III. (L. B. A. M. N., 30. julija). Telo v a d b a: Jägerndorf (r., T., 30. julija). Suplente: Na Nižjem Avstrijskem je zasesti z začetkom prihodnjega šolskega leta 28 suplente, ki so objavljene v »Wiener Zeitung« št. 162. — Kratice in znaki kakor navadno.

Ljubljanske novice.

Ij Romarski vlak na žabnico sv. Višarje. Odhod iz Ljubljane, državni kolo-dvór Šiška, v petek 25. julija t. l. ob 10. uri 30 min. ponoči. Na postaji Vižmarje bo vlak za dve minuti obstal, da bodo tem v bližini bivajoči udeležniki mogli vstopiti. Povratek: Odhod iz žabnice v soboto 26. julija ob 6. uri 10 min. popoldne; nazajgrede bo vlak obstal 10 minut na postaji Rateče in dve minuti na Vižmarjih. Oparajo se tiste osebe, katere so že vozne listke plačale, pa se ne morejo romanja v delavnik udeležiti, naj takoj prinesejo listke v samostan oo. franciskanov v Ljubljani; pri vratarju dobijo povrnjeno že plačano svoto.

Ij Na oklicih so: Anton Selan, asistent fužne železnice, z Ivano Koželj; Janez Gšperlin, delavec drž. žel., z Frančiško Podgoršek; Janko Lapajne, uradnik banke »Slavije«, z Ivano Kozjek.

Ij Umrli so v Ljubljani: Helena Dežman, kajzarjeva žena, 50 let. — Pavla Škafar, delavčeva hči, 2 leti. — Terezija Dimc, posestnica, 74 let.

Ij S trga. Danes sta dva Vipavca pripeljala na trg 143 škatelj sadja in ga naglo spečala v denar. Izredno veliko je bilo na trgu gob. Cene so bile srednje.

Ij Pelerini sta bili v soboto zvečer zamenjani v Kamniški Bistrici. Lastnik dobi svojo (boljšo) na Starem trgu 34, II. levo.

Ij Ženske krogarje. Komen Angela, bivša fabriška delavka, stara 21 let, iz Sela, je včeraj ponoči »krokala«. Prenesli so jo danes zjutraj ob 3. uri popolnoma do nezavesti pijano iz neke kavarne v deželno bolnišnico. Alkohol jo je tako zdelal, da

je ležala do sedem ur v nezavesti in so že mislili, da se ne bo več vzbudila v življenje. Danes proti poldnevu se ji je vendar vrnila zavest.

Zadnje vesti.

MIROVNA POGAJANJA V NIŠU.

Sofija, 21. julija. Včeraj zvečer je bulgarska vlada telegrafično obvestila rumunskega ministrskega predsednika Majorescuja, da bulgarska vlada privoljuje v to, da se k pogajanjem v Niš pritegnejo tudi delegati Rumunije. Ker je bulgarska vlada s tem izpolnila vse zahteve Rumunije, pričakuje, da bo rumunska armada takoj ustavila svoje prodiranje. V Niš odposlani bulgarski delegati imajo pooblastilo, da se pogajajo glede premirja in mirovnihih preliminarjev.

RUMUNI ZAVZELI PLEVNO.

Bukarešt, 21. julija. Rumunske čete so brez odpora zasedle Plevno.

NOVA ZMAGA GRKOV.

Atene, 21. julija. (Oficielno.) Vojno ministrstvo poroča: Naše čete so na desnem in levem krilu izvojevale novo sijajno zmago. Po porazu pri Demir-Hissarju so številne sovražne čete zbežale v okraj med Mesto, Dramo in perimsko gorovje vzdolžno od Seresa. Po mnogih bojih in štiridnevem neprestanem preganjanju je bil sovražnik v smeri na Nevrokop popolnoma potolčen in razpršen. Grki so gospodarji cele doline Meste. Sovražniku smo trdo za petami.

Atene, 21. julija. Boji se nadaljujejo. Grki so včeraj zavzeli Pejčevo in hribe severno od Pejčeva.

BORZA.

Dunaj, 21. julija. Predborza je bila rezervirana. Vsled vesti o mirovnihih pogajanjih v Nišu pa so papirji kmalu zopet vsi poskočili.

NEMCI PROTI AVSTRIJSKI POLITIKI.

Berolin, 21. julija. Dognalo se je, da se je princ Maks saksonski res zoper avstro-ogrsko politiko izrazil. Princ namreč svojega interviewa v »Wiesbadener Zeitung« noče dementirati. Princ bo svoje stališče naproti svojemu bratu, kralju, pismeno obrazložil. Sicer se pa potrjuje, da berlinski kabinet bulgarofske politike grofa Berchtolda ne odobrava.

AVSTRIJSKI V SKADER.

Dunaj, 21. julija. V Skader odide izmenjat sedanji tamošnji avstrijski oddelek 4. bataljon 87. pešpolka, en strojnopuškini oddelek, oddelek 3. sappeurskega bataljona in 1 sanitetni detachment, vsega skupaj 400 mož.

SENZACIONALNI ČLANEK »HRVATSKEGA DNEVNIKA«.

Sarajevo, 21. julija. »Hrvatski Dnevnik«, ki je dozdaj zastopal odločno protisrbsko stališče, je 19. t. m. objavil članek, v katerem pravi: »Pitanje je sada: hoče li odgovorni upravitelji habzburške monarhije shvatiti svoje pozvanje in ispraviti svoje dojučakone pogreške ili neče. O tom sve ovisi. Hrvatski narod nije težio i on ne teži izvan monarhije. Ali ako ga se baš stavi pred dilemu: da ili izgine u magjarskom i njemačkom moru, da se za sva vremena odreče svoje slobode i svoja ujedinjenja — ili pak da žrtvuje svoje ime i svoju političku individualnost, pa da se stopi u jedno sa slobodnim i srodnim mu srpstvom — nama se čini, da bi se hrvatski narod u svojoj ogromnoj većini izjavio za ovu potonju alternativu, pogotovo ako bi se Srbija pokazala u vjerskom pogledu tolerantnom i susretljivom. Mi ovo iznosimo onako, kako mislimo, a uvjereni smo, da se ne varamo. Nužno je, da govorimo otvoreno, jer vrijeme brzo prolazi i naša se povjest još brže razvija. Savjeta nećemo davati vlastodršcima. Ako oni ne znadu, šta da se učini, i nama je pravo.« — Ta izvajanja so vzbudila v vseh krogih naravnost senzacijo.

TUDI POLJAKI SE GIBLJEJO.

Poznanj, 21. julija. Ker je policija včeraj v Poznanju hotela zabraniti, da bi poljska deputacija položila venec na spomenik Mickiewicza, je prišlo do velikih demonstracij, katerih se je udeležilo tudi iz cerkve odhajajoče ljudstvo. Policija je zaprla 20 oseb, med njimi več dam iz najboljših krogov.

Razne stvari.

Velikanska stavka v Lodzu. V 164 tvornicah stavka 55.096 delavcev, v 15 tvornicah je pričelo zopet 8665 delavcev delati.

Uničenje Tolstojevih spisov. Moskovsko sodišče je ukazalo, da se morajo uničiti prvi trije zvezki Tolstojevih del, ki so izšli v Gorbunovi izdaji.

Zvezki obsegajo Tolstojevu prestavo štirih evangelijev s Tolstojevu razlago.

800 km preletel v osmih urah. Aviatik Derove je preletel pretekli teden 800 km dolgo zračno pot od Milana do Brindisijsa v Italiji. Letel je brez prestanka sedem ur in 54 minut. Tako dolgo in take daljave ni preletel dosedaj še noben zračni letalec. Derove je imel s sabo še enega gosta.

Na polikliniki za ženske v Berlinu, ki so jo ustanovile in jo vodijo izključno samo ženske zdravnice, je od ustanovitve (1. maja 1911) do 15. junija letos iskalo pomoči 2184 pacientinj v 7394 konsultacijah. Zdravniške preiskave so popolnoma brezplačne in se sprejemajo le prostovoljni darovi, ki pa ne zadostujejo niti za zdravila; vse drugo — kakor najemnine, kurjavo, luč, telefon itd. — plačujejo zdravnice iz svojega. Zanimivo je, da se na polikliniko zateka zlasti mnogo žena z dežele. Žal, da se jim vselej ne more pomagati, ker nedostajajo sredstev za operacijo in poznejšo dolgotrajno nego, v javnih bolnišnicah pa odklanjajo brezplačen sprejem bolnic, ki zahtevajo žensko zdravnico.

Huda kazen. Deželni poslanec v Bukovini Salomon Rudic je bil obsojen od davčne oblasti na 500.000 kron kazni, ker je dal oblastem o zapuščini svojega očeta popolnoma napačne podatke.

Koliko ljudi ugonobe divje zveri in kače? V Britski Indiji redno vodijo seznamke o človeških žrtvah, ki jih zahtevajo roparske zveri in kače. Topot je izšel o tem obširen statistični izkaz, ki obsega dobo zadnjih 30 let. Iz podatkov se razvidi, da je za človeka v Indiji najnevarnejša zver — tiger. V zadnjih petih letih pada na njegov račun celih 38 odstotkov vseh človeških žrtev. Za njim pridejo: leopard s 16, volkovi z 12 in medvedi s 4 odstotki. Te primerjalne številke se pa nanašajo samo na roparice, ki so lani raztrgale okroglo 2400 ljudi. K temu pridejo pa še sloni in hijene, ki pa niti z daleka niso tako nevarne kakor prejšnje. S tem pa vrsta človeku nevarnih živali še ni zaključena; pod naslovom »Druge živali« so navedeni še krokodili, vidji mrjasci, divji psi in bi-voli. Le-ti so lani pokončali nad 600 človeških življenj. Največ človeških žrtev pa gre na račun strupenih kač, ki so samo lani ugonobile 22.500 ljudi. Kljub vsem prizadevanjem vlade te strašne golazni ni mogoče zatreti. Sicer pa niso vse pokrajine enako prizadete po tej nadlogi; tako je n. pr. bombajsko ozemlje, kjer epidemije najbolj divjajo, skoro brez strupenih kač. Isto velja o pokrajini Penšab, medtem ko je v Bengaliji vse polno te nevarne golazni.

Nemški pisatelj Pavel Heyse nevarno bolan. Znani romanopisec in novelist Pavel Heyse je zelo nevarno obolel. Trpi na slabosti srca.

Ruski časnikar J. P. Taburno je umrl v Petrogradu, kjer se je udeleževal debate o balkanski vojski. Pokojni je bil rojen v Dalmaciji l. 1862. Na Dunaju je dovršil inženirstvo, se udeležil bosensko-hercegovinske vstaje proti Avstriji in je bil obsojen na smrt. Ali posrečilo se mu je uiti v Črno goro, odkoder je prišel na Rusko h generalu Annenku, ko je Annenko ravno zakaspiško progo gradil. V prvih letih svojega bivanja v Rusiji je posvetil svojo delavnost gradnji železnic. Ko pa se je preselil v Petrograd, je bil Taburno eksterni član uredništva »Nov. Vremena«. Bil je vojni poročevalec v japonsko-ruski vojni. L. 1906. je ustanovil časnik »Večer«, ki pa ni dolgo izhajal. Zadnji čas je bil vojni poročevalec »Novega Vremena« v balkansko-turski vojni in je o njej izdal dve knjigi »Resnica o vojni«, ki je bila prevedena na francoski, nemški in angleški jezik, in »O srbskih bitkah«. Kakor človek se je odlikoval po dobrem srcu in ljubeznivosti do bližnjega.

Prva šolska ravnateljica na Nemškem. Za ravnateljico na katoliški dekliški ljudski šoli v Düsseldorfu je bila nedavno imenovana gđca S. Bechem.

Gospod Cochon, znani pokrovitelj in branitelj vseh onih nesrečnikov v Parizu, ki so iz kakršnegakoli vzroka z družino ostali brez stanovanja, je nedavno zopet dobro izpeljal en tak slučaj. Zvedel je bil, da so opekarskega delavca Blancarda z ženo in šestimi otroci vrgli iz stanovanja in se sedaj vsa družina v obupni bedi potika od zatišja do zatišja. G. Cochon se je takoj odpravil, da jih poišče. Dobil je družino zbrano okrog majhnega samotež-vozička, na katerem se je nahajalo »pohištvo«. Pozval jih je, naj gredo z njim, da skupno poiščejo stanovanje. Družina je ubogala; žena je rinila voziček, mož je pa krotil otroke. Iz predmestja je Cochon zavil v bogate mestne ulice in družina je postajala vedno bolj nezaupna. Tedaj se Cochon ustavi pred krasno palačo — borzo — in spravi družino skozi neka postranska vrata v poslopje. Po hodnikih in stopniščih

se v nervozni naglici gnetejo denarni motgotci. Mednje stopi g. Cochon in glasno zakliče: »Samo trenotek, gospoda! Tu je družina, ki bi morala na cesti poginiti, ako bi ne našla človeškega usmiljenja. Dovolite mi tedaj, da ji v tej prostrani zgradbi poiščem človeka vredno stanovanje.« Tega gospodu Cochonu seveda niso dovolili, pač pa so mu obilo darovali za revno družino, ki je bila tako rešena najhujše bede.

Mojstrsko izkušnjo za cizelerja je nedavno z odliko prestala gđca K. Barth v Vratislavi, družica tvrdke Tillman Schmitz.

Ženske kazenske zagovornice na Nemškem. V Monakovem že pet let uspešno nastopa kot zagovornica v kazenskih stvareh gđca Sofija N. I. Goudstikker; v Berlinu je pa nedavno prvič nastopila kot zagovornica pred sodiščem gospa Hermina Lesser, načelnica pisarne za pravne nasvete za žene. Šlo je za ponaredbo javnih listin in državni pravdnik je predlagal štiri oziroma tri mesece ječe; gospa Lesser je pa obtoženko tako spretno zagovarjala, da je bila le-ta obsojena samo na dva oziroma en mesec zapora.

Glasbojublivi Američani. Izračunali so, da se v severno-ameriških Združenih državah troši za glasbo letno po 600 milijonov dolarjev ali okrog 3 milijarde kron. V tem pa še niso všteti dohodki od oper, operet itd. Stroški so tako-le razdeljeni: Za glasbene instrumente, h katerim se računajo tudi gramofoni in drugi aparati, se izdajo po 230 milijonov, za glasbeno šolanje 182,5 milijonov, za cerkveno glasbo 55 milijonov, za orkestre 25 milijonov, za koncerte 30 milijonov dolarjev in ostalo za druge manjše glasbene izdatke. Zedinjene države trošijo torej za glasbo trikrat več nego za armado in mornarico in štirikrat več nego za gospodarske stroje.

Zlato na Češkem. Iz Prage poroča: jo listom, da so v Novem Kninu (kraj med Prago in Příbramom) odkrili nova skladišča zlate rude. Iz Příbrama so pripeljali vrtalne stroje, da se lega zlatih žil natančneje določi.

Sin Battenbergov doktor. V Gradcu je bil promoviran za doktorja prava grof Aleksander Hartenau, sin po nekdanjem princu Aleksandru Battenbergu, ki je pod imenom Aleksander I. bil prvi bulgarski knez. Po neprostovoljnem svojem odstopu s prestola se je princ nastanil v Gradcu in se je oženil s pevko Loisingrovo, ki je svoje dni nastopala po nemških gledališčih tudi na Češkem. Pozneje je princ Battenberg sprejel priimek Hartenau. Zgoraj imenovani doktor je sin iz tega zakona in bo zdaj stopil v avstrijsko državno službo kakor praktikant pri štajerskem namestništvu.

Poljski zdravniki na Bulgarsko.

Nek list poroča, da je vseučiliški profesor Ratkowski dobil od bulgarske vlade povabilo, da bi še z nekaterimi zdravniki prišel na bojišče. Dr. Rutkowski je najimenoitnejši poljski kirurg. Na Bulgarsko odide kar najprej s 15 do 20 krakovskimi zdravniki, katerim je ponudila bulgarska vlada 800 kron mesečne plače. — V prvi balkanski vojni ni bilo nobenega poljskega zdravnika.

Književnost.

* »Staroslovan«. Slovanski rodoljubni so začetkom t. l. utemeljili znanstveno revijo »Staroslovan«, s katero je zvezana tudi izdaja biblioteke »Staroslovana«, s stremljenjem, da se goji in razširja tem potom pristna in nepristranska veda o staroslovanstvu in da se z znanjem naše prazgodovine tudi dviga naša samozavest in naš upravičen narodni ponos. Dosedaj sta izšla že dva zvezka, kojih imenitna in velezanimiva vsebina jamči, da je vse na pravem potu, in kaže, da nam je takega glasila bilo že davno potreba. Z ozirom na naše razmere izhaja »Staroslovan« v nemškem jeziku, ker hočemo obenem tudi našim sosedom pokazati, kako krivo je njihovo nazorje o slovanski preteklosti, in kako je ono v mnogih ozirih tudi namenoma popačeno. Ker je naše delovanje zgolj narodno-vzgojevalno in poučevalno, prosimo tudi Slovence, da pristopijo v obilnem številu kot udje, kajti več ko je udov, več se bo objavilo in hitreje se bo nabrano gradivo izdaval. Vsem društvom, kakor serijoznim osebam pošljemo, ako to zahtevajo, 1. in 2. številko »Staroslovana« tudi na osem dni na ogled. Za obilen pristop prosimo uredništvo »Staroslovana«, Kroměříž, Morava.

Gospodarsvo.

g Razstava perutnine v št. Jerneju. Perutninarski odsek c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani priredi o priiliki razstave prašičev v št. Jerneju v torek, 16. septembra t. l., razstavo perutnine v zvezi s premovaljem. Namen razstave je, pokazati dosedanj razvoj

dolenjskega perutinarstva in spodbuditi naše gospodinjice k nadaljnjemu napredku v tej važni gospodarski panogi. V razstavo se pripušča vsa domača perutnina, kokoši, race, gosi in purani; od vsake najmanj po tri živali, en samec in dve samice, n. pr. en petelin in dve kokoši itd. Živali se morajo razstaviti v čednih, dosti velikih kurnikih. Kdor želi razstaviti svoje živali, se mora prigrasiti do 15. avgusta t. l. pri svojem županstvu ali pa pri kmetijskem društvu v St. Jerneju in mora povedati, kakšno perutnino in koliko je želi razstaviti.

g Razstava prašičev v St. Jerneju. C. kr. kmetijska družba priredi v torek, 16. septembra t. l., v St. Jerneju razstavo prašičev v zvezi s premovanjem. Namen tej razstavi je, pokazati, kako je dolenjska prašičereja v zadnjih letih napredovala in v kateri meri jo bo kazalo nadalje pospeševati. V razstavo se sprejemajo le plemenski prašiči, namreč mrjasci in plemenske svinje, in sicer breje svinje in svinje s praseti. Kdor želi kaj razstaviti in se poganjati za premije, mora svoje živali prigrasiti do 15. avgusta t. l. pri svojem županstvu ali pa pri kmetijskem društvu v St. Jerneju in mora povedati, kakšne živali in koliko število želi pripeljati v razstavo. Županstva po sodnih okrajih Kostanjevica, Krško, Mokronog in Novo mesto so naprošena, da zbirajo prigrasila do 15. avgusta in jih potem nemudoma pošljejo kmetijskemu društvu v St. Jerneju, ki mora pravočasno poskrbeti za napravo potrebnih ograj na razstavišču in za skupni seznam vseh razstavljalcev.

g Otvoritev pristanišč Varna in Balčik za trgovski ladijski promet. C. kr. trgovsko ministarstvo naznanja, da sta pristanišči Varna in Balčik za trgovski ladijski promet zopet odprti. Za vse ladje je pogoj, da do tle, da se mine odstranijo, pričakujejo pred pristaniščem v Balčiku kažipotne ladje, da jih vodi skozi pas min.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 21. julija 1913.

Pšenica za oktober 1913	11.46
RŽ za oktober 1913	9.04
Oves za oktober 1913	8.32
Koruzi za julij 1913	8.26
Koruzi za avgust 1913	8.21
Koruzi za oktober 1913	7.32

trdno.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, sred. tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
19	9. zveč.	733.2	18.3	sl. zah.	del. jasno	
20	7. zjut.	732.1	16.1	sl. sszah.	oblačno	5.8
	2. pop.	731.3	21.0	sl. jzah.	"	
20	9. zveč.	733.7	15.2	sl. szah.	oblačno	
	7. zjut.	735.8	12.7	sl. jvzh.	pol. obl.	9.1
21	2. pop.	735.6	22.1	sl. jzah.	sk. jasno	
	Srednja predvčerajsna temp. 18.5°, norm. 19.8°.					
Srednja včerajsna temp. 17.4°, norm. 19.9°.						

Sprejme se mlajši

urarski pomočnik

pri tvrdki Kazimir Kranjec, urar v Trnovem na Krasu. 2186

M. U. Dr. Avgust Levičnik
ordinira do 25. avg. vsak ponedeljek in petek od 9. do 12. ure dopoldne.

Proda se vsled preselitve

krasen harmonij

z 13 registri, 3 vrste glasov, ameriki sistem. Posebno pripraven za kakšno malo cerkev. Cena nizka tudi na obroke. Ponudbe na poste restante pod „Harmonij“, Ljubljana. 2191

Akviziterje

sprejme pod najugodnejšimi pogoji zavarovalnica. — Ponudbe pod »Sijajna bodočnost« na upravništvo „Slovenca“. 2177 4-1

Sluga

vešč slovenskega in nemškega jezika, z dobrimi spričevali, se sprejme v modni trgovini. — Več pove uprava lista pod št. 2185. 2185 3-1

V lepem in večjem kraju na Gorenjskem se odda takoj v najem dobro idoča

prodajalna z mešanim blagom

Nahaja se v bližini kolodvora. 2184 3-1
Več pove upravništvo „Slovenca“ pod št. 2184.

Sanatorium Emona v Ljubljani,

Komenskega ulica 4. Privatno zdravilišče za notranje in kirurški bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar I. klr. odd. dež. boln.

Dve veliki, krasni

,Chamaerops'- palmi

sta naprodaj. Poizve in ogleda se jih lahko Ljubljana, Tabor 12, pri cerkvi presv. Srca Jezusovega. 2187

Sodni uradnik v pokoju, spreten v vseh pisarniških poslih,

išče opravila

v kaki trgovini za nekaj ur na dan.

Cenj. ponudbe pod »R. S.«, pošto ležeče, Ljubljana. 2190

Št. 791/pr.

Razpis. Sekundarska služba.

2189

V deželni bolnici v Ljubljani je popolniti eno mesto sekundarija. Službena doba sekundarija v deželni bolnici traja dve leti, lahko pa se podaljša za eno ali dve leti, če sekundarij za to prosi.

Adjutum, ki ga dobiva sekundarij, odmerjen je v prvem službenem letu z 2000 K, v drugem letu z 2400 K in od tretjega leta dalje z 2800 K. Poleg adjuta ima sekundarij prosto stanovanje v deželni bolnici.

Sekundarij ne sme biti oženjen in tudi ne sme izvrševati zunanje zdravniške prakse.

Prosilci za razpisano službo predložijo naj svoje s krstnim listom, z dokazili o usposobljenosti in o znanju slovenskega in nemškega jezika podprte prošnje,

do 15. avgusta 1913

vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani.

Deželni odbor kranjski.

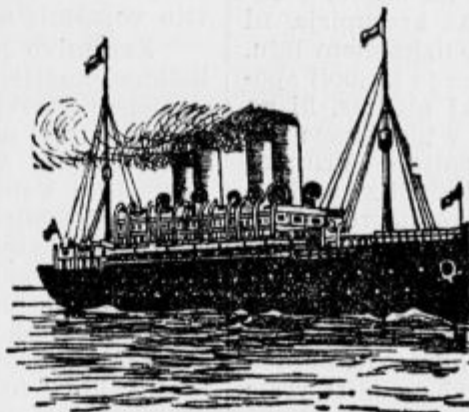
V Ljubljani, dne 19. julija 1913.

Potniki v Ameriko!

ki so previdni, se vozijo dandanes samo z najnovejšimi parniki „VELIKANI“ preko HAMBURGA. — Največji parnik na svetu je

IMPERATOR

Dolg je 920 črveljev (280 m), nosi 50.000 ton ter je prva ladja na 4 vijake, dočim so bili dosedaj največji in najhitrejši parniki samo na 2 vijaka. „IMPERATOR“ je široko morje preplul v 20 dneh trikrat ter se je moral pri tem še v Hamburgu in New-Yorku z izkladanjem in nakladanjem da je na vodi, ter se niti malo ne da primerjati z drugimi morskimi velikani.

jem po poldrugi dan muditi. — Morska vožnja v 6 do 6 1/2 dneh se popolnoma jamči.

O prvi vožnji „Imperatorja“ piše „Glas Naroda“ iz New-Yorka: „Imperator“ je višek moderne tehnike. Ropotanje strojev se čisto nič ne sliši. Ladja pluje tako mirno, da človek skoraj ne ve,

Približno tako so urejeni tudi drugi „velikani“ „Hamburg-Amerika linije“. Vsi imajo v III. razredu sobe samo z 2, 4 ali kvečjem s 6 posteljami. Hrana je obila in dobra. Taki „velikani“ so poleg „IMPERATORJA“, „KAISERIN AUGUSTE VICTORIA“ (25.000 ton), „AMERIKA“ (24.000 ton), „CLEVELAND“ in „CINCINNATI“ (po 20.000 ton) itd.

Važno! Vsak potnik dobi pri meni pismeno garancijo, da je prost vseh stroškov za hrano in stanovanje ko se pripelje v Hamburg.

Vsakojaka pojasnila daje brezplačno:

Fr. Seunig, Ljubljana, Kolodvorska ulica velika številka 28.

Št. 17006.

Razglas.

Podpisani mestni magistrat razpisuje vsled sklepa občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane z dne 15. julija 1913 javno pismeno ponudbeno razpravo za oddajo:

kleparskih, krovskih, mizarskih, ključavničarskih, steklarskih in pleskarskih del, nadalje za dobavo železnine in za upeljavo vodovoda pri izvršitvi prizidka h hlevom za drobnico v mestni klavnici na dan

6. avgusta t. l. do 10. ure dopoldne.

Ponudbe morajo biti opremljene s 5% vadijem določenim na podlagi jednotnih cen, ki jih je s številkami in besedami navesti in na njih podstavi preračunjenih skupnih svot.

Vložiti jih je v zapečatenih zavitkih pravočasno do razpisanega roka pri mestnem magistratu ljubljanskem v pisarni mestnega stavbnega urada. Tukaj so tudi proračuni, načrti, pogoji in drugi ponudbeni pripomočki razgrnjeni v navadnih uradnih urah vsakemu v pogled.

Na ponudbe, katere ne bodo po vsem ustrezale razpisnim pogojem in določbam ali na take ponudbe, ki bi se pogojno glasile, prekasno ali naknadno vložile, se ne bode oziralo.

Mestna občina si izrecno pridržuje dela oddati po lastnem preudarku tudi drugemu nego najcenejšemu ponudniku.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 18. julija 1913.

2194

Trezni in zanesljivi

2004

slikarski pomočniki

dobijo delo pri

A. Petek, Ljubljana, Sv. Petra cesta 38

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, stric itd., gospod

Leopold Čerin

gostilničar in posestnik

danes, dne 20. julija v starosti 30 let, po dolgi, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče blago v Gospodu preminul.

Pogreb predragega rajnika bode v torek dne 22. julija ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Štepanja vas št. 39 na pokopališče k Božjemu grobu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v farni cerkvi sv. Petra v Ljubljani in v cerkvi Božjega groba.

Predragega pokojnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

V Štepanji vasi pri Ljubljani, dne 20. julija 1913.

2191

Žalujoči ostali.

Kmetijstvo.

(Konec.)

Poizkusi so se primeroma prav dobro obnesli, četudi je plesen in zatem gniloba močno škodovala krompirju. Vendar pa ni bil uspeh glede na škrobno odsotnost krompirja in na množino pridelanega škroba vsepovsod tak, kakor smo si ga želeli. Temu krivo je bilo največje slabo in mokrotno vreme ob času zorenja (šotnih) tleh, ki so se bila vsled neprestanega deževja silno napojila z vodo. Nekaj poizkusov je bila tudi povodenj doseglja in jih popolnoma uničila. Naše tožbe, ako jih moremo sploh tako nazvati, se nanašajo seveda na barjanski svet v boljši kulturi, kajti s slabih, še ne zadostno kultiviranih tal nismo pričakovali nič boljših uspehov, kakor smo jih v resnici dosegli, četudi se mora priznati, da je ravno na takih tleh segnilo mnogo krompirja prav vsled preobite in predolgotrajne moče in ni mogel ravno zaraditega napraviti tudi zdrav krompir dovolj škroba, ampak je ostal puhel in voden. Kar pa je bilo na dobro obdelani zemlji napravljene poizkusov, so nas kljub vsem vremenskim neprilikom zadovoljili v vsakem oziru.

Izmed raznih vrst krompirja se je preizkušal predvsem »oneidovec«, ker se prideluje na ljubljanskem barju skoraj izključno le ta krompir. Ni ga pač nobenega dvoma, da je za razmere na ljubljanskem barju to prav izvrsten krompir, ki daje izredno bogate pridelke in je proti plesni in gnilobi precej neobčutljiv; z ozirom na škrobno odsotnost pa nas ta vrsta krompirja ni povsem zadovoljila v poizkusnem letu. Od vseh domačih vrst se je najbolj sponesle neke vrste »veliki modri«, ki ga je bilo prejelo društvo v poizkusne namene od g. Tršarja, župana na Vrhniki, in smo ga zaradi tega krstili za »vrhničana«. Krompir je bil vedno zdrav, je izkazal precej visoko škrobno odsotnost in je dal sploh največji pridelok izmed vseh preizkušenih vrst. Društvo pa je hotelo preizkusiti tudi še druge vrste krompirja in je bilo v ta namen naročilo s Češkega sledeče štiri vrste krompirja, in sicer: »magnum bonum«, »škotski šampijonec«, »Agneljev hungaria« in »Agneljev panonia«, ki pa se niso posebno sponesle na barskih tleh. Pokazale so te štiri vrste sicer nekoliko več škroba, a so bile zato prav močno občutljive proti plesni in gnilobi.

Z ozirom na škrobno odsotnost in množino pridelanega škroba na hektar so se preizkusili tudi pridelki primerjalnih gnojilnih poizkusov za krompir. Ker so bili ti poizkusi sorazmerno veliko večji (merili so po 3000 m²) in so imele posamezne parcele višje ali pa nižje lego, vsled česar so bile manj ali več izpostavljene moči, se je ravno pri teh poizkusih pokazal škodljivi vpliv preobite moče na tvorbo škroba v krompirju. Tako je imel pridelok s teh poizkusnih parcel več ali manj škroba po tem, v koliki meri je bila izpostavljena moči poizkusna aprcela, n akateri se je pridelal, in to brez ozira na način gnojenja dotičnih parcel.

Iz razpredelnice, ki jo navaja poročevalec, posnamemo, da je izkazal »oneidovec« povprečno 135 odstotkov škroba ter je dal 224 met. stotov pridelka in 3024 kg škroba na hektar. »Vrhničan« je izkazal 133 odstotkov škroba ter je dal 415 m. stotov pridelka in 5519 kg škroba na hektar. Vrste krompirja, in sicer: »Agneljev hungaria«, »Agneljev panonia«, »magnum bonum« in »škotski šampijonec« so izkazale 145 do 164 odstotkov škroba ter so dale povprečno 202 do 254 met. stotov pridelka in 3224 do 3683 kg škroba na hektar.

Tudi kulturni poizkusi za krompir so torej kljub hladni in deževni jeseni v vsakem oziru nadvse pričakovane sijajno uspeli. Jasno je iz teh poizkusov, da je barjanski svet za pridelovanje krompirja prav primeren. Naloga naša pa bo, da izsledimo pogoje, pod katerimi se da pridelovati z ozirom na škrob visokoodstotni krompir in poleg tega izslediti vrste krompirja, ki so v sferu dajati na ljubljanskem barju poleg visoke odstotnosti škroba tudi primerne pridelke. Tozadevni naši poizkusi poslovnega leta v tem oziru niso imeli uspeha. X.

Novi belgijski šolski zakon.

Nedavno je belgijska vlada zbornici predložila načrt novega šolskega zakona, ki ga je sestavil bivši pravnik na lóvenski katoliški univerzi in sedanjji naučni minister Pouillet. Načrt, ki obsega 105 strani, je le nova izdaja šolskega zakona kakor ga je bil izdelal bivši minister Schollaert. Kakor so svoj čas liberalci in socialni demokrati

kakor en mož vstali proti Schollaertovemu načrtu, tako sedaj liberalno-socialistična koalicija tudi Pouilletovemu šolskemu načrtu napoveduje najostrejši boj in uporabo vseh sredstev, da prepreči njegovo uzakonjenje. Socialni demokrati so že začeli z obstrukcijsko taktiko in zahtevajo pri vseh glasovanjih, da morajo biti vsi poslanci navzoči. Zdi se pa, da ob opozicijski stranki tako obsovanega šolskega načrta niti ne poznata ne. Saj je celo ateistični »Journal des Instituteurs« pisal o njem, da je poln »dobrih stvari.« List piše med drugim: Minister Pouillet si je v resnici prizadel, da bi zvišal plače in odpomogel pomanjkanju učiteljskih močih. Dejansko obstoje odslej postavne plače vseh članov učnega osebja iz temeljne plače 1200 fr. za učitelje in 1100 frankov za učiteljice; k temu dobe učitelji še 15 dvoletnic po 100 frankov, učiteljice pa deset zvišanj. Vrh tega so določene za učiteljstvo stanovanjske doklade, ki se bodo odmerjale po krajevnih razmerah. Redovno učiteljstvo na javnih občinskih šolah bo glede plač popolnoma izenačeno s svetnim učiteljstvom.

Najvažnejša določba novega šolskega zakona je pa uvedba šolske dolžnosti. Kar se tiče katoličanov sicer ta določba ne bo imela posebne važnosti, ker je katoliška požrtvovalnost že brez tega ustanovila vsepovsod cvetoče šole in tako mnogo storila za napredek splošne izobrazbe. Sploh je v Belgiji le še izredno majhno število takih otrok, ki ne obiskujejo nobene šole, kakor se tudi skokoma krči število vojaških novincev analfabetov.

Zanimivo je, da se liberalno-socialistična koalicija najbolj upira onim določbam novega zakona, ki urejajo razne šolske naprave, kakor prehranjevanje otrok v šoli, preskrba obleke, počitniške kolonije in drugo, ki bodo odslej odtegnjene vplivu občin in podrejene centralni oblasti. Svobodomiselci kriče, da pomenja to napad na občinsko in deželno avtonomijo. Sicer pa belgijska vlada sama priznava, da novega zakona ne smatra za nikak nedofaktiliv ideal in je pripravljena k opravičenim izpremembam.

Glavni cilj novega zakona je, da se izravna razmerje v stroških za uradne in katoliške ljudske šole. Država plačuje sedaj za uradne ljudske šole, v katere hodi 511.000 učencev, 36 in pol milijona frankov, to je 71 frankov za vsakega učenca; za katoliške ljudske šole, katere pohaja 419.000 učencev, pa plačuje samo krog 9 milijonov frankov, to je 20 in pol franka za učenca. Zato je samo prav in pravično, da če katoličani plačujejo davke za 500.000 učencev na dragih uradnih šolah, tudi nekatoličani prispevajo nekaj za 400.000 učencev na katoliških šolah.

Prostožidarska strahovlada v Carigradu.

Mladoturki, ki so, kakor znano, vseskozi sami prostožidarji, so sedaj zopet na konju. Umor velikega vezirja Mahmut Šefket paše jim je podal izvrstno orožje proti opozicionalnim življenju in najlepšo priliko, da radikalno iztrebijo vsaj vse nevarnejše voditelje. Najmanj, kar more zadeti kakega mladoturškega nasprotnika, je pregnanstvo v Anatolijo, zlasti v Sinope, kjer se nahaja že nad tisoč odvetnikov, časninarjev, bivših poslancev, uradnikov, duhovnikov, trgovcev in umetnikov, vsem tem ne morejo ničesar drugega dokazati kakor k večjemu to, da so imeli stike s stranko liberalne entente. Mnogim političnim nasprotnikom pa se nekaj hujega godi: Postavijo jih kratkoma pred vojno sodišče, ki jih navadno k smrti obsodi. Zgodí se celo, da te žrtve mladoturške strahovlade pred startjo grozovito mučijo. Kako sodišče postopa, se lahko sodi po tem, da je bilo med 12 obsojenci, ki so jih 24. junija obesili, le 7 takih, ki se jim je skrivda na umoru velikega vezirja dejansko dokazala. Nadaljnjih 12 političnih nasprotnikov je sodišče kot begunce in contumaciam obsodilo na smrt. Med obtoženci je bilo 30 takih, ki so se udeležili samo političnega komplota. Sodišče ni dopustilo nobenega zagovora. Dolgemu obtožnemu govoru državnega pravdnika je neposredno sledilo posvetovanje sodnega dvora in razsodba. Kako živo se je vojno sodišče samo zavedalo težke odgovornosti, ki je padla nanj radi njegove razsodbe, — priča okolnost, da je hotelo to odgovornost zvaliti s sebe na ta način, da je dalo obsodbo podpisati sultanu, dasi tega vojnemu sodišču ni treba. Slabotni sultan, ki je itak le slepo orodje v rokah mladoturkov, naj nosi tudi odgovornost za njih krvava žlodela. Sploh je sedaj pri mladoturkih opaziti veliko

cinizma; nastopajo oblastno, kakor bi njih moč imela večno trajati, njihovim nasprotnikom pa gine pogum. Energijski mladoturškega vojaškega guvernerja se je doslej tudi posrečilo vzdržati mir in red v Carigradu. Vendar se govori, da se na policijo ni trajno zanesli, in da se bodo izgnanci iz Male Azije kmalu vrnili nazaj, da se maščujejo.

Izbrisna pobotnica za izknjiževanje cerkvenih tirjatev — nova tiskovina — je ravnokar izšla. Take pobotnice so delale časih županim uradom velike preglavice, ker se marsikaj bistvenega prav lahko izpustilo. Tiskovina je prirejena tako pregledno, da se bo na nji vsak lahko izpoznal ter izgotovil pravilno pobotnico. — Dobi se in naroča v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Črna žena. Zgodovinska povest. Cena 1 K 40 h, vez. 2 K. — Povest je zajeta iz najzanimivejše in najviharnejše dobe naše narodne zgodovine, namreč iz časa turških bojev in kmetijskih uporov. Pisatelj nam zna v zanimivi in kratkočasni obliki prav jasno naslikati razmere, ki so takrat odločevale in vladale v življenju našeg akmeta. Povest, ki je polna zanimivih dogodiljajev, se vrši na Kranjskem; glavno pozorišče pa je krasna gorenjska stran in že tolikrat opevani blejski kot. Najkrasnejše kraje naše lepe domovine je pisatelj tako lepo naslikal, na bo bravcu duh nehote splaval v obližje nebotičnega Triglava k temnozelenem blejskem jezeru. Povest je vredna, da si jo nabavi vsaka slovenska hiša.

Ravnokar je izšel nov molitvenik pod naslovom:

Sv. Anton Padovanski. Življenjepisi in češčenje velikega čudodelnika iz franciškanskega reda z molitvenikom. Po nemški izdaji P. Sebastijana Scheyring priredili ljubljanski bogoslovci.

Ta krasni molitvenik bo bogotovo vsled svoje bogate vsebine nad vse dobrodošel vsem častilcem sv. Antona. Obsega namreč životopis in razne pobožnosti k sv. Antonu Pad., poleg tega pa tudi navadne in mašne molitve. V njem najdemo pobožnost deveterih in trinajsterih torkov, vse razne dnevnice ter premnoge druge pobožne vaje k temu velikemu svetniku. Izdajatelj pravi v predgovoru:

»Če se knjižici posreči, da se bo še bolj razširilo in poglobilo med našim narodom češčenje sv. Antona, o katerem je zapisal papež Gregor IX., ko ga je prišel med svetnike, da je sedaj v nebesih in da ga poveljujejo na zemlji mnogi čudeži, ki se gode dan za dnem na njegovem grobu in so izpričani od verodostojnih prič, je dosegla svoj namen.«

Cena za ta krasni molitvenik je zelo nizka in znaša za vezano knjigo v platnu z rdečo obrezo 1 K 20 h, za vezano v šagrinu z zlato obrezo 2 K 40 h.

PRVOVRSTNI PRIPOVEDNI SPISI:

Finžgar: Pod svobodnim solncem. Povest davnih dedov. I. knjiga 3 K, vez. 4 K; II. knjiga 3 K 80 h, vez. 4 K 80 h. — To je po soglasni sodbi strokovnjakov največje in najlepše slovensko leposlovno delo, ki bo tudi pri tujih narodih vzbudilo občo pozornost.

Haggard: Dekle z hiseri. Povest iz Neronove dobe. 2 K 20 h, vez. 3 K 20 vin.

Haggard: Roža sveta. Povest iz dobe tretje križarske vojske. 2 K 80 h, vez. 3 K 90 h.

Haggard: Salomonovi rudniki. Afrikanška povest. 1 K 60 h, vez. 2 K 40 vin.

Navedene tri povesti so tako mične in v njih je toliko lepote, da si bo vsak, kdor si bo kupil in prebral eno, takoj nabavil tudi drugi dve.

PRIPOROČA SE: MANUFAKTURNA TRGOVINA ZAHTEVAJTE VZORCE!
FRANC SOUVAN SIN :: LJUBLJANA
PRIZNANO DOBRO BLAGO!
NIZKE CENE! SOLIDNA POSTREZBA! **MESTNI TRG 22**

Prodajalna, gostilna in trafika s celo hišo in kletmi se daje takoj v najem
Nasiou pri upravnistvu pod št. 2139.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Sienkiewicz: Skoz pustnjo in puščavo. Roman iz Mahdijevih časov. 2 K 80 h, vez. 3 K 90 h. — Slavoznani poljski pisatelj nas v tem prekrasnem romanu uči spoznavati divjo Afriko in njene še divjeje prebivalce.

Spillmann: Zadnji dnevi Jeruzalema (Lucij Flav). Zgodovinski roman. Dva dela 3 K 80 h, vez. 5 K 40 h. — Ta prekrasna povest se vrši le nekaj let po Kristusovi smrti in se konča z razdejanjem jeruzalemskega templja.

Krmar Milanovič. Povest. 1 K 40 h, vez. 2 K 20 h. — Kdor boče spoznati morje in njegove strahote, naj bere to povest, ki pretresljivo slika blodnje mornarja, ki se je edini otel iz potapljačje ladje.

Po pošti stane vsaka knjiga 20 h več. — Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Bourget-Kalan, »Razporoka«. Roman. Cena 2 K, vez. 3 K. — Snov tega romana je zajeta iz velikih duševnih bojev nove dobe, ki napolnujejo celo javnost z bojnimi klici, hkrati pa segajo v najskritejše tajne domačega ognjišča. Ravno to zvezo med domačo srečo in javnim zakonodajstvom, med dušnim mirom zasebnika in kulturnimi boji človeštva, nam slika Bourget z mojstrsko roko. Kdor bo prečital ta krasni roman, bo spoznal iz te družinske tragedije bolj jasno kot če bi proučil najtemeljitejše razprave, kako neobhodno je potreben cerkven in zakramentalen zakon.

»Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Kupujte le vžigalice: V korist obmejnim Slovincem!

Trgovci!!

Poravnave izven konkurza ali v istem se izvedo najhitreje. Informacije diskretno in zastoj. Ponudbe pod šifro »Dunaj 1918« na upravo lista.

Pozor, trgovci!

Prevzamem manufakturno trgovino, srednje veliko, v Ljubljani.

Ponudbe na upravnistvo tega lista pod Manufakturna trgovina št. 1872/2179. Znamka za odgovor. 2179

Lepa prilika.

Radi opustitve obrti prodam celo

sodavičarsko tovarno

po jako nizki ceni. — Tovarna je opremljena s popolnoma novimi (6 mesecev rabljenimi) stroji, ter 2000 sifonskimi, 3000 kraheljevimi steklenicami. — Interesentu priporočam, da si tovarno ogleda; dam tudi po jako ugodnih pogojih v najem. — Franc Škert, Sv. Lucija ob Soči, Gorjsko. 2168 3-1

Pošteno kmečko dekle, 30 let stara, ki je pred leti dovršila šolo za služkinje »Dienstmädchenschule« v Gradcu, dobra kuharica in šivilja, išče mesta

kuharice

najraje v župnišču ali pa pri dobri obitelji. Vprašanja na administracijo lista pod imenom »Terezina 2130«.